

ΑΝΤΟΥΑΝ ΝΤΕ ΣΑΙΝΤ-ΕΞΥΠΕΡΥ

Ο Μικρός Πρίγκιπας

ΓΝΩΣΗ

ΑΝΤΟΥΑΝ ΝΤΕ ΣΑΙΝΤ-ΕΞΥΠΕΡΥ

Ο Μικρός Πρίγκιπας

ΜΕ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Μετάφραση:
ΤΑΚΗΣ ΚΟΥΝΕΛΗΣ

Ο Αντουάν Ντε Σαιντ-Εξυπερύ γεννήθηκε στη Γαλλία το 1900 από αριστοκρατική οικογένεια. Στα είκοσι έξι του γίνεται πιλότος και μάλιστα από τους πρωτοπόρους των υπερατλαντικών πτήσεων. Το 1936 παίρνει μέρος στον ισπανικό εμφύλιο πόλεμο και αργότερα κατατάσσεται στην αμερικάνικη αεροπορία σαν πιλότος καταδιωκτικού. Από τη γεμάτη περιπέτειες και ένταση ζωή του γεννήθηκαν τα κλασικά πια βιβλία του: *Γη των ανθρώπων*, *Πιλότος πολέμου*, *Νυχτερινή πτήση* και *βέβαια*, *Ο Μικρός Πρίγκιπας* που πρωτοεκδόθηκε στην Αμερική το 1940 όπου είχε καταφύγει όταν κατέρρευσε το γαλλικό μέτωπο.

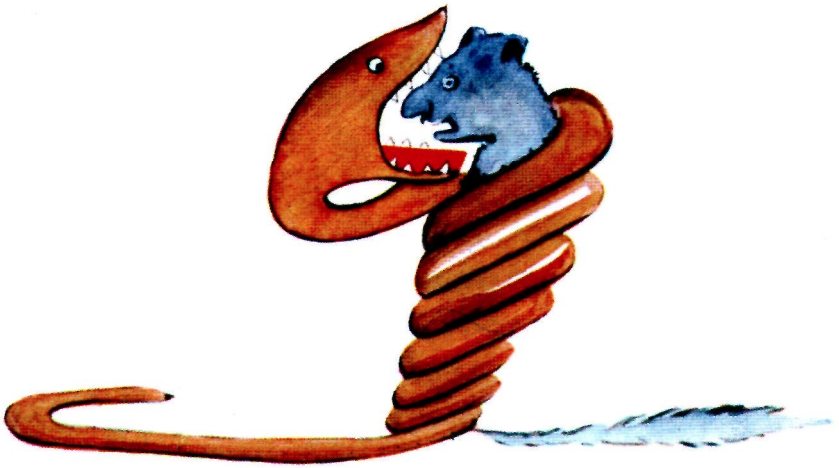
Ο Σαιντ Εξυπερύ εξαφανίστηκε με το αεροπλάνο του το 1944, ανοιχτά της Κορσικής, ενώ εκτελούσε την ένατη πολεμική του αποστολή κυνηγώντας γερμανικά καταδιωκτικά.

ΣΤΟΝ LEON WERTH

Ας με συγχωρέσουν τα παιδιά που αφιέρωσα το βιβλίο αυτό σ' έναν μεγάλο. Υπάρχει όμως μια σοβαρή δικαιολογία: Ο μεγάλος αυτός είναι ο καλύτερος φίλος που έχω στον κόσμο αυτόν. Υπάρχει κι ένας άλλος λόγος: Αυτός ο μεγάλος μπορεί να καταλάβει τα πάντα ακόμα κι ένα βιβλίο για παιδιά. Υπάρχει κι ένας τρίτος λόγος: Ο μεγάλος αυτός μένει στη Γαλλία και τώρα πεινά και κρυώνει. Έχει μεγάλη ανάγκη από παρηγοριά. Αν όλοι αυτοί οι λόγοι δεν αρκούν, ε, τότε θ' αφιερώσω τούτο το βιβλίο στο παιδί που ήταν κάποτε ο μεγάλος αυτός. Όλοι οι μεγάλοι ήταν κάποτε παιδιά (όμως λίγοι τους το θυμούνται). Διορθώνω λοιπόν την αφιέρωση μου:

ΣΤΟΝ LEON WERTH

ΟΤΑΝ ΑΚΟΜΑ ΗΤΑΝ ΜΙΚΡΟ ΠΑΙΔΙ

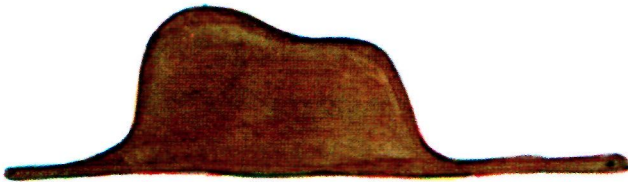

1

Μια φορά, ήμουν τότε έξι χρονών, σ' ένα βιβλίο για τα παρθένα δάση που λεγόταν «Αληθινές Ιστορίες», είδα μια υπέροχη εικόνα. Έδειχνε ένα βόα να καταπίνει ένα αγρίμι. Αντιγράφω εδώ το σχέδιο.

Το βιβλίο έγραφε: «Οι βόες είναι φίδια που καταπίνουν τη λεία τους ολόκληρη, χωρίς να τη μασήσουν. Ύστερα δεν μπορούν πια να κουνηθούν και κοιμούνται έξι μήνες ώσπου να τη χωνέψουν».

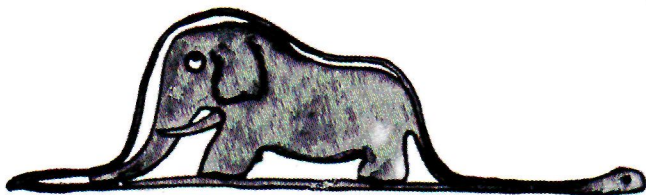
Σκέφτηκα λοιπόν πολύ τις περιπέτειες της ζούγκλας και, μ' ένα χρωματιστό μολύβι, κατάφερα να φτιάξω με τη σειρά μου κι εγώ, το πρώτο μου σχέδιο. Το σχέδιο μου αριθμός 1 ήταν έτσι:

Έδειξα το αριστούργημά μου στους μεγάλους και τους ρώτησα αν το σχέδιό μου τους τρόμαζε.

«Γιατί να μας τρομάξει ένα καπέλο;» μου απάντησαν.

Το σχέδιο μου δεν έδειχνε καπέλο. Έδειχνε ένα βόα που χώνευε έναν ελέφαντα. Σχεδιάσα κι εγώ το από μέσα του βόα, έτσι που να μπορέσουν να καταλάβουν οι μεγάλοι. Χρειάζεται πάντα να τους εξηγείς. Το σχέδιο μου αριθμός 2 ήταν έτσι:

Οι μεγάλοι με συμβούλεψαν ν' αφήσω κατά μέρος τα σχέδια με τα μέσα και τα έξω απ' τους βόες και να ασχοληθώ καλύτερα με τη γεωγραφία, την ιστορία, την αριθμητική και τη γραμματική. Έτσι, σε ηλικία έξι χρόνων, εγκατέλειψα μια λαμπρή καριέρα στη ζωγραφική. Είχα απογοητευτεί από την αποτυχία των σχεδίων μου αριθμός 1 και αριθμός 2. Οι μεγάλοι ποτέ δεν καταλαβαίνουν τίποτα μόνοι τους και είναι πολύ κουραστικό για τα παιδιά να τους δίνουν ξανά και ξανά εξηγήσεις.

Έπρεπε λοιπόν να διαλέξω άλλο επάγγελμα κι έτσι έμαθα να οδηγώ αεροπλάνα. Έχω πετάξει λίγο πολύ σ' ολόκληρο τον κόσμο. Και, για να πω την αλήθεια, η γεωγραφία μου χρησίμεψε πολύ. Ήξερα με την πρώτη ματιά να ξεχωρίζω την Κίνα από την Αριζόνα, κάτι πολύ χρήσιμο αν είναι νύχτα κι έχεις χαθεί.

Είχα ακόμα στη ζωή μου ένα σωρό επαφές μ' ένα σωρό σοβαρούς ανθρώπους. Έζησα πολύ με τους μεγάλους. Τους είδα από πολύ κοντά, αλλά αυτό δεν καλυτέρευσε και πολύ τη γνώμη μου γι' αυτούς.

Όταν συναντούσα κανέναν που μου φαινόταν κάπως έξυπνος, του έκανα το πείραμα με το σχέδιο 1, που το φύλαγα πάντα. Ήθελα να ξέρω αν καταλάβαινε πραγματικά. Πάντοτε όμως η απάντηση ήταν: «Είναι ένα κάπελο». Έτσι κι εγώ δεν του μιλούσα ούτε για βόες, ούτε για παρθένα δάση, ούτε για αστέρια. Πήγαινα με τα νερά του. Του μιλούσα για μπριτζ, για γκολφ, για πολιτική και για γραβάτες. Και ο μεγάλος ήταν ευχαριστημένος που γνώριζε έναν τόσο λογικό άνθρωπο.

2

Έτσι έζησα μόνος, χωρίς κανέναν για να κουβεντιάσω πραγματικά, ώσπου μια φορά, πριν έξι χρόνια, αναγκάστηκα να σταματήσω στην έρημο Σαχάρα. Κάτι είχε σπάσει στον κινητήρα μου. Κι όπως δεν είχα μαζί μου ούτε μηχανικό, ούτε επιβάτες, ετοιμαζόμουν να δοκιμάσω μόνος μου μια δύσκολη επισκευή. Για μένα ήταν ζήτημα ζωής ή θανάτου. Και το νερό μου θα 'φτάνε δε θα 'φτανε για οχτώ μέρες.

Κοιμήθηκα το πρώτο βράδυ λοιπόν πάνω στην άμμο, χίλια μίλια μακριά από το κοντινότερο κατοικημένο μέρος. Ήμουν απομονωμένος πιο πολύ κι από ναυαγό πάνω σε μια σχεδία καταμεσής του ωκεανού. Φαντάζεστε τώρα την έκπληξη μου όταν, ξημερώματα, με ξύπνησε μια παράξενη φωνούλα, λέγοντας:

«Παρακαλώ... ζωγράφισε μου ένα αρνάκι!»

«Ορίστε;»

«Ζωγράφισε μου ένα αρνάκι...»

Πετάχτηκα πάνω σαν να με είχε χτυπήσει κεραυνός. Έτριψα τα μάτια μου, κοίταξα καλά και είδα ένα μικρό, παράξενο ανθρωπάκι που με παρατηρούσε σοβαρά. Εδώ είναι το καλύτερο πορτρέτο που κατάφερα να του κάνω αργότερα. Το σχέδιο μου βέβαια είναι πολύ λιγό-

τερο γοητευτικό απ' το μοντέλο. Δε φταίω εγώ. Όταν ήμουν έξι χρονών, οι μεγάλοι με αποθάρρυναν από τη ζωγραφική μου καριέρα και δεν έμαθα να σχεδιάζω τίποτε άλλο παρά βόες, από μέσα κι απέξω.

Κοιτούσα λοιπόν αυτή την οπτασία με τα μάτια γουρλωμένα από την έκπληξη. Μην ξεχνάτε ότι βρισκόμουν χίλια μίλια μακριά από το κοντινότερο κατοικημένο μέρος. Κι όμως, το ανθρωπάκι μου δε μου φαινόταν να έχει χαθεί ή να 'ναι ψόφιο από την κούραση, ψόφιο από την πείνα ή τη δίψα, ψόφιο απ' το φόβο. Δεν έδινε καθόλου την εντύπωση ενός παιδιού που χάθηκε στη μέση της ερήμου, χίλια μίλια μακριά από το κοντινότερο κατοικημένο μέρος. Όταν κατάφερα επιτέλους να του μιλήσω, του είπα:

«Μα... τι γυρεύεις εδώ πέρα;»

Και μου ξανάπε, σιγανά, σαν να 'ταν κάτι πολύ σοβαρό:

«Παρακαλώ... ζωγράφισε μου ένα αρνάκι...»

Όταν κάτι το μυστηριώδες σε εντυπωσιάσει πολύ, δεν τολμάς να μην υπακούσεις. Όσο παράλογο κι αν μου φαινόταν έτσι που βρισκόμουν χίλια μίλια από το κοντινότερο κατοικημένο μέρος και σε θανάσιμο κίνδυνο, έβγαλα απ' την τσέπη μου ένα κομμάτι χαρτί κι ένα στυλό. Θυμήθηκα όμως ότι είχα σπουδάσει κυρίως γεωγραφία, ιστορία, αριθμητική και γραμματική και είπα -λίγο κακόκεφα- στο ανθρωπάκι ότι δεν ήξερα να ζωγραφίζω. Μου απάντησε:

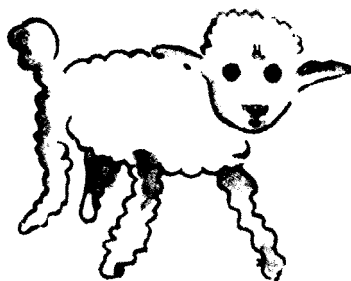
«Δεν πειράζει. Ζωγράφισε μου ένα αρνάκι».

Μια που δεν είχα ποτέ μου ζωγραφίσει αρνάκια, του ξανάκανα ένα από τα δύο σχέδια που ήξερα.

Αυτό με το απέξω του βόα. Και έμεινα κατάπληκτος ακούγοντας το ανθρωπάκι να μου απαντά:

«Όχι! όχι! Δε θέλω ελέφαντα μέσα σε βόα. Ο βόας είναι πολύ επικίνδυνος και ο ελέφαντας πιάνει πολύ χώρο. Ο τόπος μου είναι πολύ μικρός. Χρειάζομαι ένα αρνάκι. Ζωγράφισέ μου ένα αρνάκι».

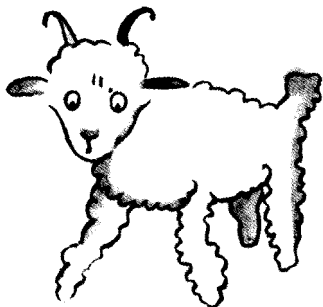
Ζωγράφισα κι εγώ.

Κοίταξε προσεχτικά και είπε:

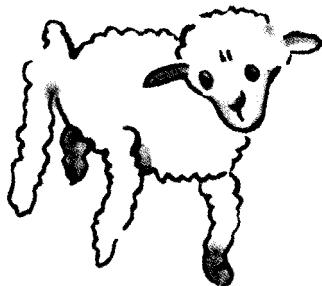
«Όχι! Αυτό εδώ είναι κιόλας πολύ άρρωστο. Φτιάξε ένα άλλο».

Ζωγράφισα.

Ο φίλος μου χαμογέλασε ευγενικά, με συγκατάβαση.
«Μα δεν το βλέπεις; Αυτό δεν είναι αρνάκι, είναι κριάρι. Έχει κέρατα...»

Ξανάκανα λοιπόν πάλι το σχέδιο.

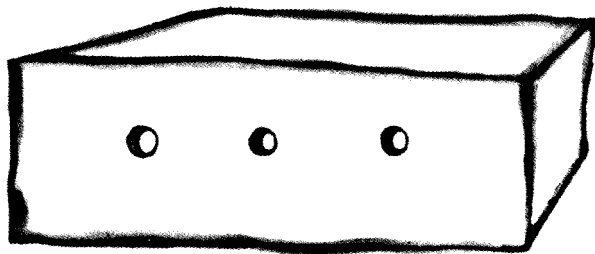

Όμως κι αυτό, όπως και τα προηγούμενα, απορρίφθηκε.

«Αυτό πάλι είναι πολύ γέρικο. Θέλω ένα αρνάκι που να ζήσει πολύ».

Χάνοντας τότε την υπομονή μου, κι όπως βιαζόμουν να λύσω τον κινητήρα μου, σκάρωσα αυτό το σχέδιο. Και του πετάω:

«Να το κουτί. Το αρνάκι που θέλεις είναι εδώ μέσα».

Με μεγάλη μου έκπληξη είδα να φωτίζεται το πρόσωπο του μικρού κριτή μου:

«Είναι ακριβώς όπως το ήθελα! Λες να θέλει πολύ χορταράκι το αρνάκι αυτό;»

«Γιατί;»

«Γιατί ο τόπος μου είναι πολύ μικρός...»

«Θα το χωράει οπωσδήποτε. Σου 'δωσα ένα πολύ μικρό αρνάκι».

Έσκυψε το κεφάλι πάνω στο σχέδιο:

«Όχι και τόσο μικρό... Κοίτα! Κοιμήθηκε...»

Κι έτσι γνώρισα το μικρό πρίγκιπα.

3

Χρειάστηκε κάμποσο καιρό για να καταλάβω από που ερχόταν. Ο μικρός πρίγκιπας, που μου έκανε τόσες ερωτήσεις, δε φαινόταν ποτέ ν' ακούει τις δικές μου. Μονάχα από λέξεις που έλεγε τυχαία μου φανερώθηκαν σιγά σιγά τα πάντα. Έτσι, όταν είδε για πρώτη φορά το αεροπλάνο μου (δεν πρόκειται να ζωγραφίσω το αεροπλάνο μου, είναι πολύ περίπλοκο σχέδιο για μένα), με ρώτησε:

«Τι είναι αυτό το πράγμα;»

«Δεν είναι πράγμα. Πετάει. Είναι αεροπλάνο. Το αεροπλάνο μου».

Και ήμουν περήφανος που μάθαινε πως πετάω. Τότε φώναξε:

«Τι! Έπεσες απ' τον ουρανό;»

«Ναι» είπα με μετριοφροσύνη.

«Α! Πολύ αστείο...»

Και ο μικρός πρίγκιπας ξέσπασε σ' ένα ξεκαρδιστικό γέλιο που μου 'δωσε στα νεύρα. Θέλω να παίρνουν τις ατυχίες μου στα σοβαρά. Μετά πρόσθεσε: «Ωστε κι εσύ έρχεσαι από τον ουρανό! Από ποιον πλανήτη είσαι;»

Είδα αμέσως κάτι να μισοφωτίζει το μυστήριο της παρουσίας του και ρώτησα απότομα:

«Δηλαδή έρχεσαι από άλλον πλανήτη;»

Μα δε μου απάντησε. Κουνούσε το κεφάλι αργά αργά κοιτάζοντας το αεροπλάνο μου.

«Η αλήθεια είναι πως πάνω σ' αυτό εδώ δεν μπορείς να έρχεσαι κι από πολύ μακριά...»

Και βυθίστηκε σ' ένα ονειροπόλημα που κράτησε αρκετά. Ύστερα, βγάζοντας το αρνάκι μου απ' την τσέπη του, αφοσιώθηκε συλλογισμένος στο θησαυρό του.

Φαντάζεστε τώρα πόσο μου είχαν κινήσει την περιέργεια εκείνα τα μισόλογά του για «άλλους πλανήτες». Έβαλα κι εγώ τα δυνατά μου να μάθω περισσότερα:

«Από πού έρχεσαι, ανθρωπάκι μου; Πού είναι το σπίτι σου; Πού θα το πας το αρνάκι μου;»

Πέρασε λίγη ώρα σιωπηλός, συλλογισμένος, και μου απάντησε:

«Το καλό με το κουτί που μου έδωσες είναι ότι τη νύχτα θα το χρησιμοποιεί για σπίτι».

«Ασφαλώς. Κι αν είσαι καλός, θα σου δώσω κι ένα σκοινί να το δένεις τη μέρα. Και ένα πασσαλάκι».

Η πρόταση σα να του κακοφάνηκε του μικρού πρίγκιπα:

«Να το δένω; Πώς το σκέφτηκες αυτό;»

«Μα αν δεν το δένεις, θα πηγαίνει από δω κι από κει και θα χαθεί...»

Κι φίλος μου έσκασε πάλι στα γέλια.

«Μα πού θέλεις να πάει;»

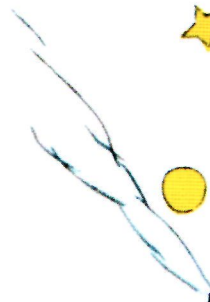
«Όπου να 'ναι... Ίσια μπροστά του...»

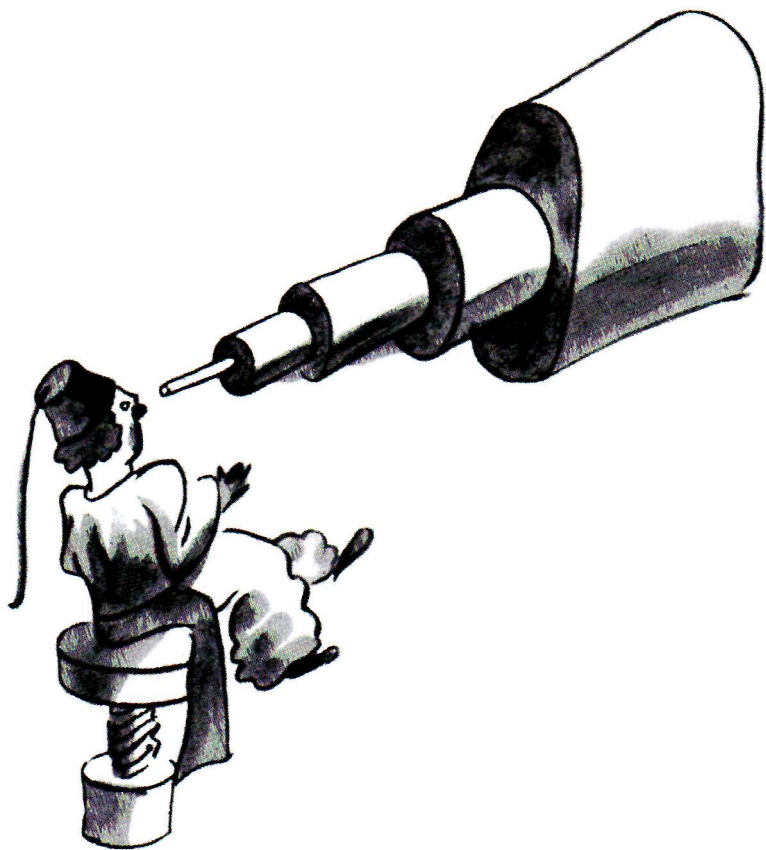
Τότε ο μικρός πρίγκιπας παρατήρησε σοβαρά:

«Δεν πειράζει· είναι τόσο μικρός ο τόπος μου!»

Και, ίσως λίγο μελαγχολικά, πρόσθεσε:

«Ίσια μπροστά, δεν μπορείς να πας και πολύ μακριά...»

4

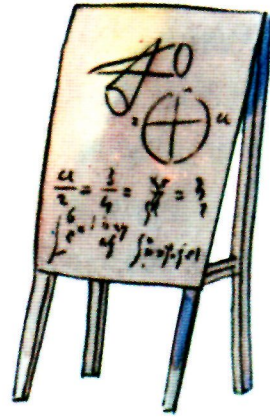
Έτσι, είχα μάθει κάτι ακόμα, πολύ σπουδαίο: ότι ο πλανήτης απ' όπου ερχόταν ήταν δεν ήταν μεγαλύτερος από ένα σπίτι!

Αυτό δε με πολυπαραξένεψε όμως. Ήξερα καλά ότι εκτός από τους μεγάλους πλανήτες, όπως είναι η Γη, ο Δίας, ο Άρης, η Αφροδίτη, που τους έχουν δώσει ονόματα, υπάρχουν εκατοντάδες άλλοι που είναι καμιά φορά τόσο μικροί, ώστε με δυσκολία τους διακρίνεις στο τηλεσκόπιο. Όταν κάποιος αστρονόμος ανακαλύψει κανέναν απ' αυτούς, του δίνει αντί για όνομα έναν αριθμό. Τον ονομάζει, για παράδειγμα: «ο αστεροειδής 3251».

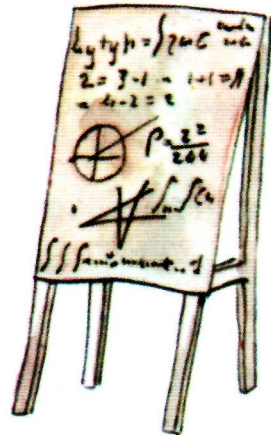
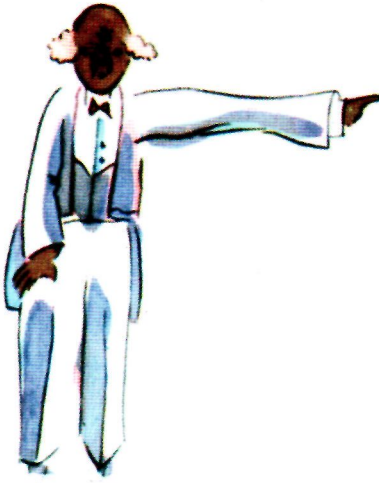
Έχω σοβαρούς λόγους να πιστεύω ότι ο πλανήτης απ' όπου ερχόταν ο μικρός πρίγκιπας είναι ο αστεροειδής Β 612. Ο αστεροειδής αυτός εμφανίστηκε μονάχα μια φορά, το 1909, και τον είδε με το τηλεσκόπιο ένας τούρκος αστρονόμος.

Έκανε λοιπόν μια σπουδαία ανακοίνωση της ανακάλυψης του σε κάποιο Διεθνές Συνέδριο Αστρονομίας. Κανένας όμως δεν τον πίστεψε, εξαιτίας της φορεσιάς του. Έτσι είναι οι μεγάλοι.

Ευτυχώς για τη φήμη του αστεροειδή Β 612, ένας

τούρκος δικτάτορας υποχρέωσε τους υπηκόους του, επί ποινή θανάτου, να ντύνονται ευρωπαϊκά. Ο αστρονό-

μος ξανάκανε την ανακοίνωση του το 1920, φορώντας ένα πολύ κομψό κοστούμακι. Και τη φορά αυτή όλοι συμφώνησαν με την άποψη του.

Αν σας διηγήθηκα όλες αυτές τις λεπτομέρειες για τον αστεροειδή Β 612 και αν σας εμπιστεύτηκα τον αριθμό του, το έκανα για τους μεγάλους. Στους μεγάλους αρέσουν οι αριθμοί. Όταν τους μιλάς για έναν καινούργιο φίλο, ποτέ δε σε ρωτάνε για την ουσία. Ποτέ δε σου λένε: «Πώς είναι η φωνή του; Ποια παιχνίδια του αρέσουν πιο πολύ; Κάνει συλλογή από πεταλούδες;» Μα σε ρωτάνε: «Πόσων χρονών είναι; Πόσα αδέρφια έχει; Τι βάρος έχει; Πόσα βγάζει ο πατέρας του;» Τότε μόνο νομίζουν πως τον ξέρουν. Αν πεις στους μεγάλους:

«Είδα ένα ωραίο σπίτι με τούβλα τριανταφυλλί, γερράνια στο παράθυρο και περιστέρια στη σκεπή...» δεν καταφέρνουν να το φανταστούν το σπίτι αυτό. Πρέπει να τους πεις: «Είδα ένα σπίτι που κάνει τόσες χιλιάδες» οπότε θα φωνάξουν: «Τι ωραίο που είναι!»

Έτσι, αν τους πεις: «Η απόδειξη πως υπήρξε ο μικρός πρίγκιπας είναι ότι ήταν χαριτωμένος, ότι γελούσε και ότι ήθελε ένα αρνάκι όταν θέλεις ένα αρνάκι σημαίνει πως υπάρχουν», αυτοί θα σηκοόσουν τους ώμους και θα σου πούνε ότι αυτά είναι πράγματα παιδιάστικα! Αν τους πεις όμως: «Ο πλανήτης απ' όπου ήρθε είναι ο αστεροειδής Β 612» τότε πείθονται και σε παρατάνε ήσυχο με τις ερωτήσεις τους. Έτσι είναι αυτοί. Ας μην τους ξεσυνερίζομαστε. Τα παιδιά πρέπει να δείχνουν μεγάλη κατανόηση στους μεγάλους.

Εμάς βέβαια, που καταλαβαίνουμε τη ζωή, πολύ που μας νοιάζουν οι αριθμοί! Θα μ' άρεσε να άρχιζα την ιστορία αυτή όπως αρχίζουν τα παραμύθια. Θα 'θελα να 'λεγα:

«Μια φορά κι ε'ναν καιρό ήταν ένα πριγκιπόπουλο, ένας μικρός πρίγκιπας που ζούσε σ' έναν πλανήτη μια σταλιά πιο μεγάλο απ' αυτόν, και είχε ανάγκη από ένα φίλο...» Σ' αυτούς που καταλαβαίνουν τη ζωή, έτσι θα τους φαινόταν πιο αληθινό.

Γιατί δε μ' αρέσει να πάρουν το βιβλίο μου στα ελαφρά. Στενοχωριέμαι πολύ όταν διηγούμαι αυτές τις αναμνήσεις. Πέρασαν κιόλας έξι χρόνια που έφυγε ο φίλος μου με το αρνάκι του. Κι αν προσπαθον εδον να τον περιγράψω, το κάνον για να μην τον ξεχάσω. Είναι θλιβερό να ξεχνάς ένα φίλο. Δεν έχουν άλλωστε κι όλοι κάποιο φίλο. Κι ύστερα μπορεί να κατάντησαν κι εγώ σαν τους μεγάλους, που δεν τους νοιάζουν παρά μόνο οι αριθμοί. Κι αυτός είναι ένας λόγος παραπάνω που αγόρασα μολύβια κι ένα κουτί με χρώματα.

Είναι δύσκολο να ξανακάνω το σχέδιο στην ηλικία μου, χωρίς να έχον κάνει στο μεταξύ άλλες προσπάθειες παρά το βόα απέξω κι από μέσα, όταν ήμουν έξι χρόνων! Θα προσπαθήσω, εννοείται, να κάνω πορτρέτα που να μοιάζουν όσο γίνεται περισσότερο. Δεν είμαι όμως και πολύ σίγουρος πως θα τα κατάφεραν. Το ένα σχέδιο μοιάζει, το άλλο δε μοιάζει. Κάναν λάθος πάλι και στο ανάστημα. Τη μια ο μικρός πρίγκιπας είναι πολύ ψηλός, την άλλη πολύ κοντός. Δεν είμαι σίγουρος και

για το χρώμα της φορεσιάς του. Ψάχνω λοιπόν ψηλαφητά, μια έτσι, μια αλλιώς, με χίλιες δυσκολίες. Στο τέλος μπορεί να μου ξεφύγουν και τίποτα σπουδαίες λεπτομέρειες. Αυτό όμως θα πρέπει να μου το συγχωρέσετε. Ο φίλος μου δεν εξηγούσε ποτέ τίποτα. Ίσως να νόμιζε πως είμαι σαν κι εκείνον. Εγώ όμως, δυστυχώς, δεν ξέρω να βλέπω αρνάκια μέσα από τα κουτιά. Ίσως κι εγώ να είμαι κάπως σαν τους μεγάλους. Πρέπει να γέρασα.

5

Κάθε μέρα, όλο και κάτι μάθαινα για τον πλανήτη του, για το πώς έφυγε, πώς ταξίδεψε. Αυτό γινόταν σιγά σιγά, όπως το έφερνε η κουβέντα. Έτσι έγινε και, την τρίτη μέρα, έμαθα για το δράμα των μπαομπάμπ.

Και τη φορά αυτή αφορμή ήταν το αρνάκι γιατί, ξαφνικά, ο μικρός πρίγκιπας με ρώτησε, σαν να τον είχε πιάσει μεγάλη ανησυχία:

«Αλήθεια δεν είναι ότι τα αρνιά τρώνε τα δεντράκια;»

«Ναι, αλήθεια είναι».

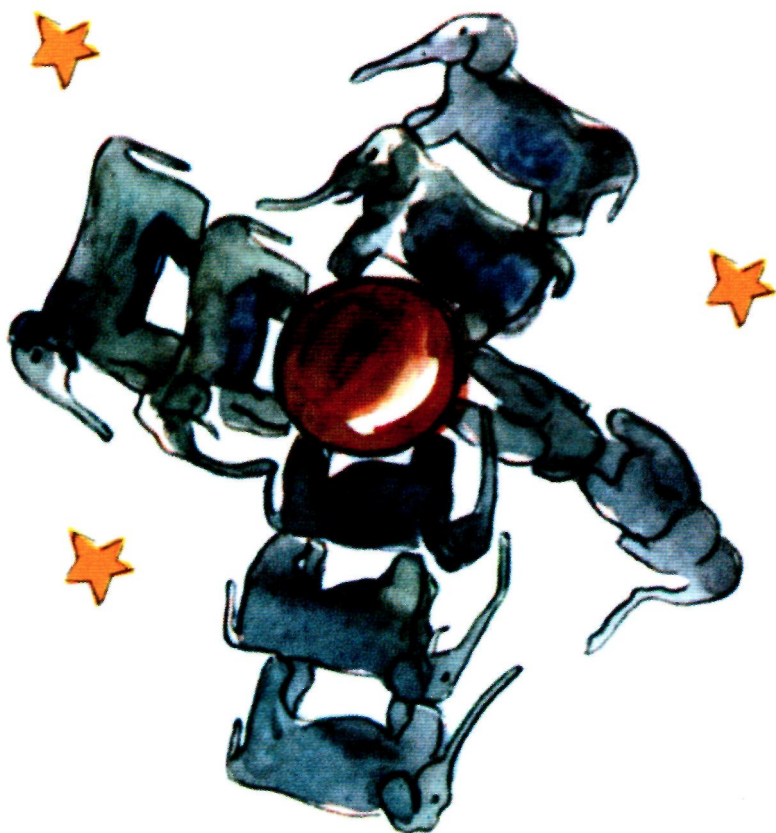
«Αχ, χαίρομαι!»

Δεν κατάλαβα γιατί ήταν τόσο σημαντικό ότι τα αρνιά τρώνε τα δεντράκια. Ο μικρός πρίγκιπας όμως πρόσθεσε:

«Δηλαδή τρώνε και τα μπαομπάμπ;»

Εξήγησα στο μικρό πρίγκιπα ότι τα μπαομπάμπ δεν είναι δεντράκια, μα δέντρα μεγάλα σαν εκκλησίες και ότι, ακόμα και αν έπαιρνε μαζί του ένα ολόκληρο κοπάδι ελέφαντες, δε θα μπορούσαν τόσοι ελέφαντες να τα βγάλουν πέρα μ' ένα και μόνο μπαομπάμπ.

Η ιδέα ενός κοπαδιού ελέφαντες έκανε το μικρό πρίγκιπα να γελάσει,

«Θα 'πρεπε να σταθεί ο ένας πάνω στον άλλο...»

Παρατήρησε όμως πολύ σοφά:

«Τα μπαιομπάμπ, πριν μεγαλώσουν, αρχίζουν από μικρά...»

«Ακριβώς! Τι σ' έπιασε όμως τώρα πως τα αρνάκια σου θα φάνε τα μικρά μπαιομπάμπ;»

Μου απάντησε: «Έλα τώρα!» λες κι ήταν κάτι ολοφά-

νερό. Και χρειάστηκε να στύψω κάμποσο το κεφάλι μου για να καταλάβω από μόνος μου αυτό το πρόβλημα.

Και πραγματικά, στον πλανήτη του μικρού πρίγκιπα υπήρχαν, όπως σε όλους τους πλανήτες, καλά φυτά και κακά φυτά. Επομένως καλοί σπόροι από καλά φυτά και κακοί σπόροι από κακά φυτά. Οι σπόροι όμως δε φαίνονται. Κοιμούνται μυστικά μέσα στη γη ώσπου να του 'ρθει κάποιου απ' αυτούς να ξυπνήσει... Τεντώνεται τότε και βγάζει πρώτα, δειλά δειλά, ένα χαριτωμένο άκακο βλασταράκι προς τον ήλιο. Αν είναι βλασταράκι ραπανιού ή τριανταφυλλιάς, μπορούμε να το αφήσουμε να μεγαλώσει όπως θέλει. Αν είναι όμως κανένα κακό φυτό, πρέπει να το ξεριζώσουμε αμέσως μόλις το καταλάβουμε. Στον πλανήτη λοιπόν του μικρού πρίγκιπα, υπήρχαν κάτι φοβεροί σπόροι... σπόροι μπαομπάμπ. Το χώμα του πλανήτη του είχε γεμίσει τέτοιους σπόρους. Μα ένα μπαομπάμπ, έτσι κι αργήσεις να το ξεκάνεις, είναι πια αργά. Πιάνει ολόκληρο τον πλανήτη. Τον κάνουν κόσκινο οι ρίζες του. Κι αν ο πλανήτης είναι πολύ μικρός και τα μπαομπάμπ πολλά, τότε τον κάνουν θρύψαλα.

«Είναι θέμα πειθαρχίας» μου 'λεγε αργότερα ο μικρός πρίγκιπας. «Όταν ξυπνήσεις και ετοιμαστείς το πρωί, πρέπει να περιποιηθείς τον πλανήτη. Πρέπει οπωσδήποτε να ξεριζώνεις ταχτικά τα μπαομπάμπ μόλις τα ξεχωρίσεις από τις τριανταφυλλιές, που τους μοιάζουν πολύ όταν είναι μικρές. Είναι δουλειά βαρετή μα πολύ εύκολη».

Και κάποια μέρα με συμβούλεψε να στρωθώ και να πετύχω μια ωραία ζωγραφιά, για να το βάλουν καλά στο μυαλό τους τα παιδιά του τόπου μου. «Αν ταξιδέψουν καμιά μέρα» μου είπε, «μπορεί να τους χρειαστεί. Μερικές φορές μπορεί να μην πειράζει αν αναβάλλεις τη δουλειά σου για αργότερα. Όταν όμως έχεις να κάνεις με μπαομπάμπ, αυτό είναι πάντοτε καταστροφή. Ξέρω έναν πλανήτη όπου ζούσε ένας τεμπέλης. Είχε παραμελήσει τρία δεντράκια...»

Και έτσι, με τις οδηγίες του μικρού πρίγκιπα, ζωγράφισα εκείνον τον πλανήτη. Δε μ' αρέσει καθόλου το δασκαλίστικο ύφος. Ο κίνδυνος όμως από τα μπαομπάμπ είναι τόσο λίγο γνωστός, και οι κίνδυνοι που παραμονεύουν όποιον χαθεί σε αστεροειδή είναι τόσο σοβαροί που, για μια μόνο φορά, θα παραμερίσω τις επιφυλάξεις μου. Και λέω: «Παιδιά, προσοχή στα μπαομπάμπ!»

Και το σχέδιο αυτό το δούλεψα μόνο και μόνο για να προειδοποιήσω τους φίλους μου για έναν κίνδυνο που τους περίμενε από καιρό, όπως κι εμένα τον ίδιο, χωρίς να το ξέρω. Το μάθημα μου αυτό άξιζε τον κόπο. Ίσως να αναρωτηθείτε: Γιατί δεν υπάρχουν στο βιβλίο αυτό κι άλλες ζωγραφιές τόσο μεγαλόπρεπες όσο η ζωγραφιά με τα μπαομπάμπ; Η απάντηση είναι πολύ απλή: Προσπάθησα μα δεν μπόρεσα. Ζωγραφίζοντας τα μπαομπάμπ με παρακινούσε το αίσθημα της επείγουσας ανάγκης.

6

Α χ, μικρέ μου πρίγκιπα! Έτσι, σιγά σιγά, κατάλαβα τη μελαγχολική σου ζωούλα. Για πολύν καιρό, δεν είχες τίποτα να σε διασκεδάσει παρά μονάχα τα απαλά ηλιοβασιλέματα. Την καινούργια αυτή λεπτομέρεια την έμαθα την τέταρτη μέρα το πρωί, όταν μου είπες:

«Πολύ μ' αρέσουν τα ηλιοβασιλέματα. Πάμε να δούμε ένα ηλιοβασίλεμα...»

«Μα πρέπει να περιμένουμε...»

«Να περιμένουμε τι;»

«Να περιμένουμε τον ήλιο να βασιλέψει».

Φάνηκες να ξαφνιάστηκες στην αρχή κι ύστερα γέλασες με τον εαυτό σου. Και μου είπες:

«Όλο νομίζω πως είμαι στον τόπο μου!»

Είναι γεγονός. Όλοι το ξέρουν πως όταν είναι μεσημέρι στις Ηνωμένες Πολιτείες, ο ήλιος στη Γαλλία βασιλεύει. Θα 'φτανε να μπορούσαμε να πάμε στη Γαλλία μέσα σ' ένα λεπτό και θα βλέπαμε τον ήλιο να βασιλεύει. Δυστυχώς όμως, η Γαλλία είναι πολύ μακριά. Αλλά στον τόσο δα μικρό πλανήτη σου, έφτανε να τραβήξεις την καρέκλα σου δυο βήματα πιο κάτω. Κι έβλεπες το δειλινό όποτε το ήθελες...

«Μια μέρα, είδα τον ήλιο να βασιλεύει σαράντα τρεις φορές!»

Και μετά από λίγο συνέχισες:

«Ξέρεις... όταν είσαι λυπημένος σ' αρέσουν τα ηλιο-
βασιλέματα...»

«Κείνη τη μέρα με τις σαράντα τρεις φορές ήσουν τό-
σο λυπημένος λοιπόν;»

Ο μικρός πρίγκιπας όμως δεν απάντησε.

7

Την πέμπτη μέρα, και πάλι χάρη στο αρνάκι, μου αποκαλύφθηκε το εξής μυστικό της ζωής του μικρού πρίγκιπα: Με ρώτησε ξαφνικά και χωρίς περιστροφές, σαν να ήταν ένα πρόβλημα που τον απασχολούσε σιωπηλά, για καιρό:

«Ένα αρνάκι, αφού τρώει τα δεντράκια, δεν τρώει και τα λουλούδια;»

«Ένα αρνάκι τρώει ό,τι βρίσκει».

«Ακόμα και τα λουλούδια που έχουν αγκάθια;»

«Ναι. Ακόμα και τα λουλούδια που έχουν αγκάθια».

«Τότε τα αγκάθια σε τι χρησιμεύουν;»

Δεν το ήξερα. Άλλωστε ήμουν πολύ απασχολημένος, προσπαθώντας να ξεσφίξω ένα μπουλόνι του κινητήρα μου. Και πήγαινα να σκάσω, γιατί η βλάβη άρχιζε να μου φαίνεται πολύ σοβαρή και το νερό που έπινα λιγότευε, έτσι που είχα αρχίσει να φοβάμαι το χειρότερο.

«Τα αγκάθια σε τι χρησιμεύουν;»

Ο μικρός πρίγκιπας, έτσι και σου 'κανε μια ερώτηση, δεν το 'βαζε κάτω. Ήμουν νευριασμένος με το μπουλόνι μου και του απάντησα ό,τι μου 'ρθε:

«Τα αγκάθια δε χρησιμεύουν σε τίποτα· τα βγάζουν τα λουλούδια από κακία!»

«Α!»

Για λίγο δε μίλησε, ύστερα όμως μου πέταξε με κάποια μνησικακία:

«Δε σε πιστεύω! Τα λουλούδια είναι αδύναμα, αθώα. Παίρνουνε θάρρος όπως μπορούν. Νομίζουν ότι είναι τρομερά με τα αγκάθια τους...»

Δεν έβγαλα άχνα. Εκείνη τη στιγμή έλεγα μέσα μου: Έτσι και δεν κουνηθεί τώρα αυτό το μπουλόνι θα το πετάξω πέρα με μια σφυριά. Ο μικρός πρίγκιπας μου 'κοψε πάλι τον ειρμό των σκέψεων μου:

«Και έχεις την εντύπωση πως τα λουλούδια...»

«Ε, όχι! Ε όχι! Δεν έχω καμιά εντύπωση. Σου απάντησα ό,τι μου κατέβηκε. Όπως βλέπεις εγώ εδώ ασχολούμαι με πιο σημαντικά πράγματα!»

Με κοίταξε κατάπληκτος.

«Πιο σημαντικά πράγματα!»

Με κοιτούσε, με το σφυρί στο χέρι και με τα δάχτυλα μαύρα από τα γράσα να 'μαι σκυμμένος πάνω σε ένα πράγμα που του φαινόταν πολύ άσχημο.

«Μιλάς σαν τους μεγάλους!»

Ντράπηκα κάπως. Αυτός όμως αμείλικτος, πρόσθεσε:

«Όλα τα μεπερδεύεις... όλα τ' ανακατώνεις!»

Ήταν πραγματικά πολύ νευριασμένος. Ανέμιζαν τα ολόχρυσα μαλλιά του.

«Ξέρω κάποιον πλανήτη, όπου υπάρχει ένας κύριος με μούτρο βυσσινί. Ποτέ του δε μύρισε λουλούδι. Ποτέ του δεν κοίταξε αστέρι, Ποτέ του δεν αγάπησε κανέναν. Το μόνο που κάνει είναι προσθέσεις. Κι όλη τη μέ-

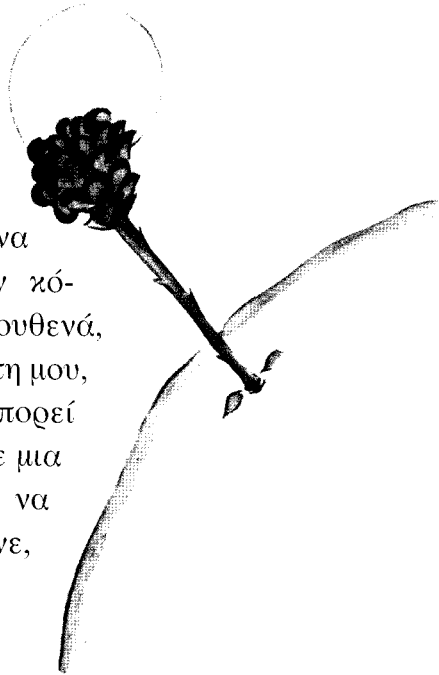
ρα λέει και ξαναλέει σαν κι εσένα: "Είμαι σοβαρός άνθρωπος εγώ! Είμαι σοβαρός άνθρωπος εγώ!" κι αυτό τον κάνει να φουσκώνει ξιπασμένος. Μα αυτός δεν είναι άνθρωπος είναι μανιτάρι!»

«Τι είναι;»

«Μανιτάρι!»

Ο μικρός πρίγκιπας είχε γίνει τώρα κίτρινος από το κακό του.

«Εδώ κι εκατομμύρια χρόνια τα λουλούδια φτιάχνουν αγκάθια. Εδώ κι εκατομμύρια χρόνια πάλι, τα αρνάκια τρώνε τα λουλούδια. Και δεν είναι σοβαρό να ψάξεις να βρεις γιατί βάζουνε τόσο κόπο να φτιάξουν λουλούδια που δε χρησιμεύουν σε τίποτα; Δεν έχει σημασία ο πόλεμος αρνιών και λουλουδιών; Δεν είναι πολύ σπουδαιότερος από τις προσθέσεις ενός χοντρού κόκκινου κυρίου; Κι αν ξέρω εγώ ένα λουλούδι μοναδικό στον κόσμο, που δεν υπάρχει πουθενά, παρά μοναχά στον πλανήτη μου, και ένα τόσο δα αρνάκι μπορεί να το εξαφανίσει, έτσι, με μια χαψιά, ένα πρωί, χωρίς να πάρει καν είδηση τι έκανε, δεν είναι σπουδαίο αυτό;»

Κοκκίνισε κι ύστερα ξαναπήρε φόρα:

«Αν κάποιος αγαπάει ένα λουλούδι που δεν υπάρχει όμοιο του, μέσα στα εκατομμύρια των εκατομμυρίων τα αστέρια, αυτό και μόνο φτάνει για να είναι ευτυχισμένος όταν τα κοιτάει. Σκέφτεται: "Κάπου εκεί είναι το λουλούδι μου..." Αν όμως το αρνάκι φάει το λουλούδι, γι' αυτόν θα είναι σαν να σβήσαν ξαφνικά όλα τ' αστέρια! Και δεν είναι σπουδαίο αυτό;»

Δεν μπορούσε να πει τίποτε περισσότερο. Ξέσπασε απότομα σε αναφιλητά. Η νύχτα είχε πέσει. Είχα αφήσει κι εγώ τα εργαλεία μου. Πολύ που μ' ένοιαζαν τώρα το σφυρί και τα μπουλόνια μου, η δίψα και ο θάνατος. Σε κάποιο αστέρι, σε κάποιον πλανήτη, στο δικό μου πλανήτη, τη Γη, υπήρχε ένας μικρός πρίγκιπας που έπρεπε να παρηγορήσω! Τον πήρα στην αγκαλιά μου. Τον νανούρισα. Του έλεγα: «Το λουλούδι που αγαπάς δεν κινδυνεύει... Θα ζωγραφίσω ένα φίμωτρο για το αρνάκι σου... Θα ζωγραφίσω μια πανοπλία για το λουλούδι σου...Θα...» Δεν ήξερα κι εγώ τι να του πω. Ένιωθα πολύ αδέξιος. Δεν ήξερα από πού να τον πιάσω, πώς να τον ξαναπλησιάσω... Είναι πολύ μυστήρια η χώρα των δακρύων.

8

Δεν άργησα να μάθω καλύτερα το λουλούδι αυτό. Στον πλανήτη του μικρού πρίγκιπα υπήρχαν πάντοτε λουλούδια απλά, στολισμένα με μια μονάχα σειρά πέταλα, που δεν έπιαναν καθόλου τόπο και δεν πείραζαν κανέναν. Ξεφύτρωναν ένα πρωί μέσα στη γλόη και ύστερα έσβηναν το βράδυ. Αυτό όμως είχε φυτρώσει κάποια μέρα, από ένα σπόρο φερμένο ποιος ξέρει από πού, και ο μικρός πρίγκιπας είχε παρακολουθήσει από πολύ κοντά αυτό το βλασταράκι που δεν έμοιαζε με τα άλλα βλαστάρια. Μπορεί και να 'ταν κάποιο καινούργιο είδος μπαομπάμπ. Το δεντράκι όμως σταμάτησε γρήγορα να ψηλώνει, και άρχισε να ετοιμάζει ένα λουλούδι. Ο μικρός πρίγκιπας, που ήταν μπροστά όταν πρωτοβγήκε το τεράστιο μπουμπούκι του, ένιωσε πως αυτό που θα εμφανιζόταν εδώ θα ήταν ένα θαύμα· το λουλούδι όμως, κρυμμένο μέσα στην πράσινη κάμαρη του, δεν έλεγε να τελειώσει τις προετοιμασίες του για να φανεί ωραίο. Διάλεγε με προσοχή τα χρώματα του. Ντυνόταν αργά, έστρωνε ένα ένα τα πέταλα του. Δεν ήθελε να βγει τσαλακωμένο σαν τις παπαρούνες. Δεν ήθελε να βγει παρά μονάχα όταν θα 'φτανε στην αποθέωση της ομορφιάς του. Ε, ναι, ήταν πολύ φιλάρεσκο! Κα-

λωπιζόταν μυστικά μέρες και μέρες. Και μετά, να το, κά-
ποιο πρωί, την ώρα που έβγαινε ο ήλιος, εμφανίστηκε.

Κι αυτό που τόσο προσεχτικά είχε ετοιμαστεί είπε
όπως χασμουριόταν:

«Αχ! Μόλις ξύπνησα... Με συγχωρείτε... Τα μαλλιά
μου έχουν τα χάλια τους...»

Τότε, ο μικρός πρίγκιπας δεν μπόρεσε να συγγρατή-
σει το θαυμασμό του:

«Τι όμορφο που είσαι!»

«Ωραίο δεν είμαι;» απάντησε γλυκά το λουλούδι.
«Και γεννήθηκα την ίδια στιγμή με τον ήλιο...»

Ο μικρός πρίγκιπας κατάλαβε βέβαια πως δεν το χαρακτήριζε και τόσο η μετριοφροσύνη, ήταν όμως τόσο γοητευτικό...

«Νομίζω πως είναι η ώρα για το πρωινό» είπε σε λίγο το λουλούδι. «Θα είχατε την καλοσύνη να με φροντίσετε...»

Κι ο μικρός πρίγκιπας, έχοντας τα χαμένα, έψαξε να βρει ένα ποτιστήρι με δροσερό νεράκι και περιποιήθηκε το λουλούδι.

Και πολύ σύντομα τον τυραννούσε με τη μυγιάγγιχτη ματαιοδοξία του. Μια μέρα, ας πούμε, μιλώντας για τα τέσσερα αγκάθια του, είπε στο μικρό πρίγκιπα:

«Για να κάνουν πως έρχονται οι τίγρεις με τα νύχια τους!»

«Δεν έχει τίγρεις ο πλανήτης μου» ήταν η αντίδραση του μικρού πρίγκιπα. «Ύστερα οι τίγρεις δεν τρώνε χόρτα».

«Δεν είμαι χόρτο» απάντησε γλυκά το λουλούδι.

«Με συγχωρείς...»

«Δε φοβάμαι καθόλου τις τίγρεις, τρέμω όμως τα ρεύματα. Δεν υπάρχει κανένα πέτασμα;»

Τρέμει τα ρεύματα... αυτό θα πει ατυχία για ένα φυτό, είχε σκεφτεί ο μικρός πρίγκιπας. Πολύ ζόρικο αυτό το λουλούδι.

«Το βράδυ να με βάλετε κάτω από γυάλα. Κάνει πο-

λύ κρύο εδώ πάνω. Κακός κλιματισμός. Εκεί που ήμου-
να εγώ...»

Μα δε συνέχισε. Είχε έρθει με τη μορφή σπόρου. Δεν ήταν δυνατόν να 'χει γνωρίσει άλλους κόσμους. Ταπεινωμένο που έκανε το λάθος να πιαστεί ξεφουρνίζοντας ένα τόσο απλοϊκό ψέμα, έβηξε δυο τρεις φορές, για να το φορτώσει στο μικρό πρίγκιπα.

«Εκείνο το πέτασμα που λέγαμε...;»

«Πήγαινα να το φέρω μα μου 'πιασες την κουβέντα!»

Ξανάβηξε κι αυτό δυνατότερα, για να τον κάνει να νιώσει τύψεις.

Έτσι, ο μικρός πρίγκιπας, με όλη την καλή του θέληση και την αγάπη του, άρχισε γρήγορα να αμφιβάλλει για το λουλούδι. Παίρνοντας στα σοβαρά λόγια ασήμαντα, είχε γίνει δυστυχισμένος.

«Δεν έπρεπε να το ακούω» μου είπε εμπιστευτικά μια μέρα. «Δεν πρέπει ποτέ ν' ακούς τα λουλούδια. Πρέπει να τα κοιτάς, να τα μυρίζεις. Το δικό μου είχε μοσχομυρίσει ολόκληρο τον πλανήτη, δεν ήξερα όμως πώς να το χαρώ. Αυτή η υπόθεση με τα νύχια, που μ' είχε τόσο νευριάσει, θα πρέπει να με συγκίνησε...»

Και μου είπε ακόμα, εμπιστευτικά:

«Δεν μπόρεσα να καταλάβω τίποτα. Έπρεπε να το

κρίνω από τα έργα του κι όχι απ' τα λόγια του. Με γέμιζε ευωδιά και φως. Δεν έπρεπε να φύγω ποτέ! Θα 'πρεπε να μαντέψω, πίσω από τις μικροπονηριές του, την τρυφεράδα του. Τα λουλούδια είναι όλο αντιφάσεις! Ήμουν όμως πολύ μικρός για να ξέρω πώς να τα αγαπήσω».

9

Ν ομίζω ότι, για να φύγει, εκμεταλλεύτηκε ένα σμήνος άγρια αποδημητικά πουλιά. Το πρωί της αναχώρησης του, συγύρισε τον πλανήτη του. Καθάρισε καλά μέσα κι έξω, τα ενεργά του ηφαίστεια. Είχε δύο ενεργά ηφαίστεια. Και τον βόλευαν ιδιαίτερα για να ζεσταίνει το πρωινό του. Είχε επίσης κι ένα σβησμένο ηφαίστεια. Αλλά, όπως έλεγε: Δεν ξέρεις τι γίνεται καμιά φορά! Γι' αυτό και καθάριζε, μέσα κι έξω, και το σβησμένο ηφαίστεια. Όταν είναι καλά καθαρισμένα τα ηφαίστεια καίνε σιγά και σταθερά, χωρίς εκρήξεις. Οι ηφαιστειακές εκρήξεις είναι σαν τη φωτιά του τζακιού. Βέβαια εμείς, εδώ στη Γη, είμαστε πολύ μικροί για να καθαρίζουμε τα ηφαίστεια μας. Γι' αυτό και μας δημιουργούν ένα σωρό μπελάδες.

Ο μικρός πρίγκιπας ξερίζωσε επίσης, με κάποια μελαγχολία, τα τελευταία βλασταράκια των μπαομπάμπ. Πίστευε πως δε θα ξαναγύριζε ποτέ. Μα όλες αυτές οι συνηθισμένες του δουλειές, εκείνο το πρωί του φάνηκαν ιδιαίτερα ευχάριστες. Και, όταν πότισε για τελευταία φορά το λουλούδι και πήγαινε να το σκεπάσει με τη γυάλα του, κατάλαβε πως του ερχότανε να κλάψει.

«Αντίο» είπε στο λουλούδι.

Εκείνο όμως δεν του απάντησε.

«Αντίο» ξανάπε.

Το λουλούδι έβηξε. Όχι όμως επειδή είχε συνάχι.

«Φέρθηκα ανόητα» είπε στο τέλος. «Σου ζητώ συγγνώμη. Κοίτα να είσαι ευτυχισμένος».

Του έκανε εντύπωση πώς δεν παραπονιόταν. Στεκόταν εκεί, σαστισμένος, με τη γυάλα στον αέρα. Δεν καταλάβαινε αυτή την ηρεμία και τη γλύκα του.

«Μα ασφαλώς σ' αγαπώ» του είπε το λουλούδι, «Δεν το κατάλαβες ποτέ και είναι δικό μου το σφάλμα. Δεν έχει σημασία όμως. Αλλά κι εσύ φέρθηκες το ίδιο ανόητα. Κοίτα να είσαι ευτυχισμένος... Άσε τη γυάλα. Δεν τη θέλω πια».

«Μα ο αέρας...»

«Ε, δεν είμαι και τόσο κρυωμένο... Το δροσερό αεράκι της νύχτας θα μου κάνει καλό. Λουλούδι είμαι».

«Ναι, μα τα ζώα...»

«Θα χρειαστεί να ανεχτώ δυο τρεις κάμπιες αν θέλω να δω πεταλούδες. Φαίνεται πως είναι πάρα πολύ όμορφες. Αλλιώς ποιος θα μου κάνει κι εμένα επίσκεψη; Εσύ θα 'σαι μακριά. Όσο για τα μεγάλα θηρία, δε φοβάμαι κανένα. Έχω τα νύχια μου».

Και έδειξε με αφέλεια τα τέσσερα αγκάθια του. Ύστερα πρόσθεσε:

«Μην καθυστερείς έτσι, μου τη δίνει, Αποφάσισες να φύγεις. Φύγε».

Γιατί δεν ήθελε να το δει που έκλαιγε. Ήταν πολύ περήφανο λουλούδι...

10

Β ρισκόταν στην περιοχή των αστεροειδών 325, 326, 327, 328, 329 και 330. Άρχισε λοιπόν να τους επισκέπτεται, ψάχνοντας για κάποια απασχόληση, αλλά και για να μορφωθεί.

Στον πρώτο, κατοικούσε ένας βασιλιάς. Ο βασιλιάς, ντυμένος με πορφύρα και ερμίνα, καθόταν σ' ένα θρόνο πολύ απλό και μαζί μεγάλοπρεπο.

«Α, να ένας υπήκοος!» φώναξε ο βασιλιάς μόλις είδε το μικρό πρίγκιπα.

Και ο μικρός πρίγκιπας αναρωτήθηκε: «Πώς άραγε με γνώρισε, αφού δε μ' έχει ξαναδεί;»

Δεν ήξερε ότι για τους βασιλιάδες ο κόσμος είναι πολύ απλοποιημένος. Όλοι οι άνθρωποι είναι υπήκοοι.

«Πλησίασε να σε δω καλύτερα» του είπε ο βασιλιάς, πολύ περήφανος που, επιτέλους, ήταν βασιλιάς κάποιου.

Ο μικρός πρίγκιπας έψαξε με το βλέμμα πού να κάτσει, αλλά ο εξασίσιος μανδύας από ερμίνα κάλυπτε ολόκληρο τον πλανήτη.

Έμεινε λοιπόν όρθιος και, έτσι που ήταν κουρασμένος, χασμουρήθηκε.

«Σύμφωνα με την εθιμοτυπία, δεν επιτρέπεται να χα-

σμουριέσαι μπροστά στο βασιλιά» του είπε ο μονάρχης.
«Σου το απαγορεύω».

«Δεν μπορώ να κρατηθώ» απάντησε ταραγμένος ο μικρός πρίγκιπας. «Έκανα μεγάλο ταξίδι και δεν έχω κοιμηθεί...»

«Τότε» του είπε ο βασιλιάς, «σε διατάζω να χασμουρηθείς. Χρόνια έχω να δω κάποιον να χασμουριέται. Τα χασμουρητά είναι για μένα κάτι αξιοπερίεργο. Εμπρός, χασμουρήσου! Είναι διαταγή!»

«Ντρέπομαι τώρα... δεν μπορώ άλλο...» έκανε ο μικρός πρίγκιπας κοκκινίζοντας.

«Χμ, χμ!» απάντησε ο βασιλιάς. «Τότε... σε διατάζω πότε να χασμουριέσαι και πότε να...»

Τραύλιζε λίγο και φαινόταν θυμωμένος.

Γιατί εκείνο που είχε σημασία γι' αυτόν ήταν να σέβονται την εξουσία του. Δεν άντεχε την ανυπακοή. Ήταν ένας απόλυτος μονάρχης. Επειδή όμως ήταν πολύ καλός, έδινε λογικές διαταγές.

«Αν διέταζα» συνήθιζε να λέει, «αν διέταζα ένα στρατηγό να μεταμορφωθεί σε θαλασσοπούλι και ο στρατηγός δεν υπάκουε, το φταίξιμο δε θα 'ταν του στρατηγού. Το φταίξιμο θα 'ταν δικό μου».

«Μπορώ να καθίσω;» ρώτησε δειλά ο μικρός πρίγκιπας.

«Σε διατάζω να καθίσεις» απάντησε ο βασιλιάς, μαζεύοντας με μεγαλοπρέπεια την άκρη του γούνινου μανδύα του.

Ο μικρός πρίγκιπας όμως απορούσε. Αφού ο πλανή-

της ήταν μικροσκοπικός, ποιους κυβερνούσε ο βασιλιάς;

«Μεγαλειότατε...» του είπε, «με συγχωρείτε που ρωτάω...»

«Σε διατάζω να με ρωτήσεις» βιάστηκε να πει ο βασιλιάς.

«Μεγαλειότατε... τι κυβερνάτε;»

«Τα πάντα» απάντησε ο βασιλιάς πολύ απλά.

«Τα πάντα;»

Ο βασιλιάς, με μια διακριτική χειρονομία, έδειξε τον πλανήτη του, τους άλλους πλανήτες και τα αστέρια.

«Όλα αυτά;» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Όλα αυτά...» απάντησε ο βασιλιάς.

Γιατί ήταν όχι μόνο απόλυτος μονάρχης αλλά και παγκόσμιος μονάρχης.

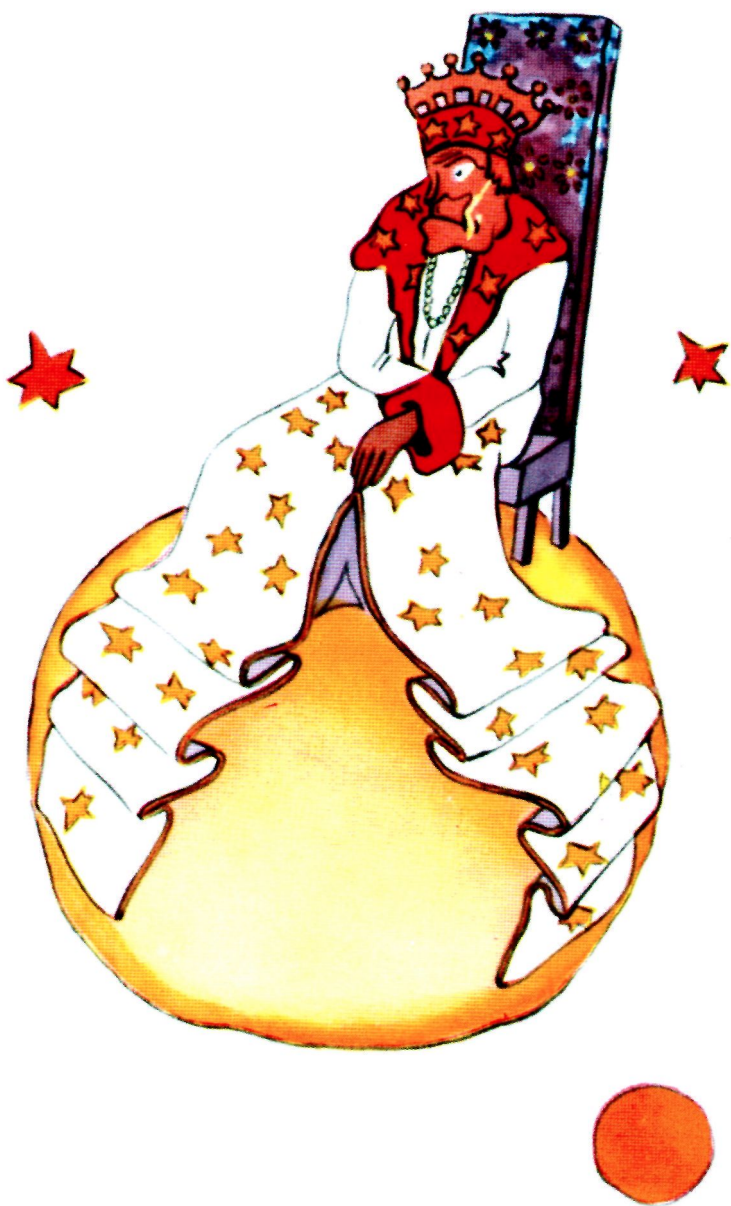
«Και τα αστέρια σας υπακούουν;»

«Ασφαλώς» είπε ο βασιλιάς. «Υπακούουν αμέσως. Δεν ανέχομαι ανυπακοές».

Τόση δύναμη εντυπωσίασε το μικρό πρίγκιπα. Αν την είχε αυτός, θα μπορούσε να δει όχι σαράντα τέσσερα, μα εβδομήντα δύο, ακόμα κι εκατό ή και διακόσια ακόμα ηλιοβασιλέματα μέσα σε μια μέρα, χωρίς να χρειαστεί να τραβήξει καθόλου την καρτέκλα του.

Και έτσι που αισθανόταν και κάπως λυπημένος στη σκέψη του μικρού του πλανήτη που είχε αφήσει, πήρε θάρρος να ζητήσει μια χάρη από το βασιλιά:

«Θα ήθελα να έβλεπα ένα ηλιοβασίλεμα... Κάντε μου τη χάρη... Διατάξτε τον ήλιο να βασιλέψει...»

«Αν διέταξα ένα στρατηγό να πετάξει από λουλούδι σε λουλούδι σαν πεταλούδα, ή να γράψει μια τραγωδία, ή να μεταμορφωθεί σε θαλασσοπούλι και ο στρατηγός δεν εκτελούσε τη διαταγή μου, ποιος θα είχε άδικο; Αυτός ή εγώ;»

«Εσείς» είπε με σιγουριά ο μικρός πρίγκιπας.

«Πολύ σωστά. Πρέπει να απαιτούμε από τον καθένα αυτά που μπορεί να δώσει» απάντησε ο βασιλιάς. «Η εξουσία στηρίζεται πρώτα απ' όλα στη λογική. Αν διατάξεις το λαό σου να πάει να πέσει στη θάλασσα, θα γίνει επανάσταση. Έχω δικαίωμα να απαιτώ υπακοή επειδή οι διαταγές μου είναι λογικές».

«Και το ηλιοβασίλεμα μου;» του θύμισε ο μικρός πρίγκιπας, που δεν ξεχνούσε ποτέ μια ερώτηση που είχε κάνει,

«Το ηλιοβασίλεμα σου θα το 'χεις. Θα το απαιτήσω. Μα θα περιμένω, σαν έμπειρος κυβερνήτης, τότε θα γίνουν ευνοϊκές οι συνθήκες».

«Και τότε θα συμβεί αυτό;» ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Χμ, χμ!» απάντησε ο βασιλιάς, αφού συμβουλευτήκε πρώτα ένα χοντρό ημερολόγιο. «Χμ, χμ! Θα γίνει, γύρω... γύρω... θα γίνει απόψε γύρω στις επτά και σαράντα! Και τότε θα δεις πως με υπακούουν εμένα».

Ο μικρός πρίγκιπας χασμουρήθηκε. Λυπόταν για το χαμένο του ηλιοβασίλεμα. Ύστερα, είχε αρχίσει να βαριέται και λιγάκι,

«Δεν έχω τίποτα να κάνω πια εδώ» είπε στο βασιλιά.

«Φευγω».

«Μη φεύγεις» απάντησε ο βασιλιάς, που ήταν τόσο περήφανος που είχε έναν υπήκοο. «Μη φεύγεις, σε κάνω υπουργό!»

«Σε τι υπουργό;»

«Σε... Σε υπουργό της δικαιοσύνης!»

«Μα δεν υπάρχει κανένας για να δικαστεί!»

«Πού ξέρεις;» είπε ο βασιλιάς. «Ακόμα δεν έχω γυρίσει ολόκληρο το βασίλειο μου. Είμαι πολύ γέρος, δεν έχω χώρο για άμαξα και κουράζομαι να περπατάω».

«Α, μα κοίταξα κιόλας!» είπε ο μικρός πρίγκιπας, που έσκυψε να ρίξει ακόμα μια ματιά στην άλλη μεριά του πλανήτη. «Ούτε κι εκεί υπάρχει κανείς...»

«Τότε θα κρίνεις τον εαυτό σου» του απάντησε ο βασιλιάς. «Είναι το δυσκολότερο. Είναι πολύ πιο δύσκολο να κρίνεις τον εαυτό σου παρά να κρίνεις τους άλλους. Αν καταφέρεις να κρίνεις τον εαυτό σου σωστά, θα είσαι πραγματικά σοφός».

«Εγώ» είπε ο μικρός πρίγκιπας, «μπορώ να κρίνω τον εαυτό μου όπου κι αν βρίσκομαι. Δεν υπάρχει λόγος να μένω εδώ».

«Χμ, χμ!» είπε ο βασιλιάς, «έχω την εντύπωση πως κάπου πάνω στον πλανήτη μου υπάρχει ένας γερο-πόντικας. Τον ακούω τη νύχτα. Θα μπορούσες να δικάζεις αυτόν το γερο-πόντικα, θα μπορούσες να τον καταδικάζεις σε θάνατο κάθε τόσο. Έτσι η ζωή του θα κρεμόταν από τη δικαιοσύνη σου. Μα κάθε φορά θα του δίνεις χάρη, για λόγους οικονομίας. Δεν έχουμε κι άλλον».

«Εμένα» απάντησε ο μικρός πρίγκιπας, «δε μ' αρέσει να καταδικάζω σε θάνατο, και νομίζω πως θα φύγω».

«Όχι» είπε ο βασιλιάς.

Ο μικρός πρίγκιπας όμως, έχοντας κάνει κιόλας τις ετοιμασίες του, δε θέλησε να στενοχωρήσει το γερο-μονάρχη.

«Αν η μεγαλειότητα σας επιθυμεί να την υπακούουν αμέσως, θα μπορούσατε να μου δώσετε μια λογική διαταγή. Θα μπορούσατε να με διατάξετε, ας πούμε, να φύγω αμέσως. Μου φαίνεται πως οι συνθήκες είναι ευνοϊκές...»

Ο βασιλιάς δεν είπε λέξη και ο μικρός πρίγκιπας δίστασε λίγο, ύστερα όμως αναστέναξε και ξεκίνησε.

«Σε κάνω πρεσβευτή μου» βιάστηκε τότε να φωνάξει ο βασιλιάς.

Είχε πάρει το μεγαλόπρεπο ύφος της εξουσίας.

Οι μεγάλοι είναι πολύ παράξενοι, σκεφτόταν ο μικρός πρίγκιπας ταξιδεύοντας.

11

Σ τον δεύτερο πλανήτη ζούσε ένας ματαιόδοξος.

«Αχ, αχ, έρχεται ένας θαυμαστής!» φώναξε από μακριά ο ματαιόδοξος, μόλις αντιλήφθηκε το μικρό πρίγκιπα. Για τους ματαιόδοξους, όλοι οι άλλοι άνθρωποι είναι θαυμαστές.

«Καλημέρα» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Παράξενο καπέλο φοράτε».

«Το έχω για να χαιρετάω» του απάντησε ο ματαιόδοξος. «Για να χαιρετάω όταν με χειροκροτούν. Δυστυχώς δεν περνάει ποτέ κανείς από δω».

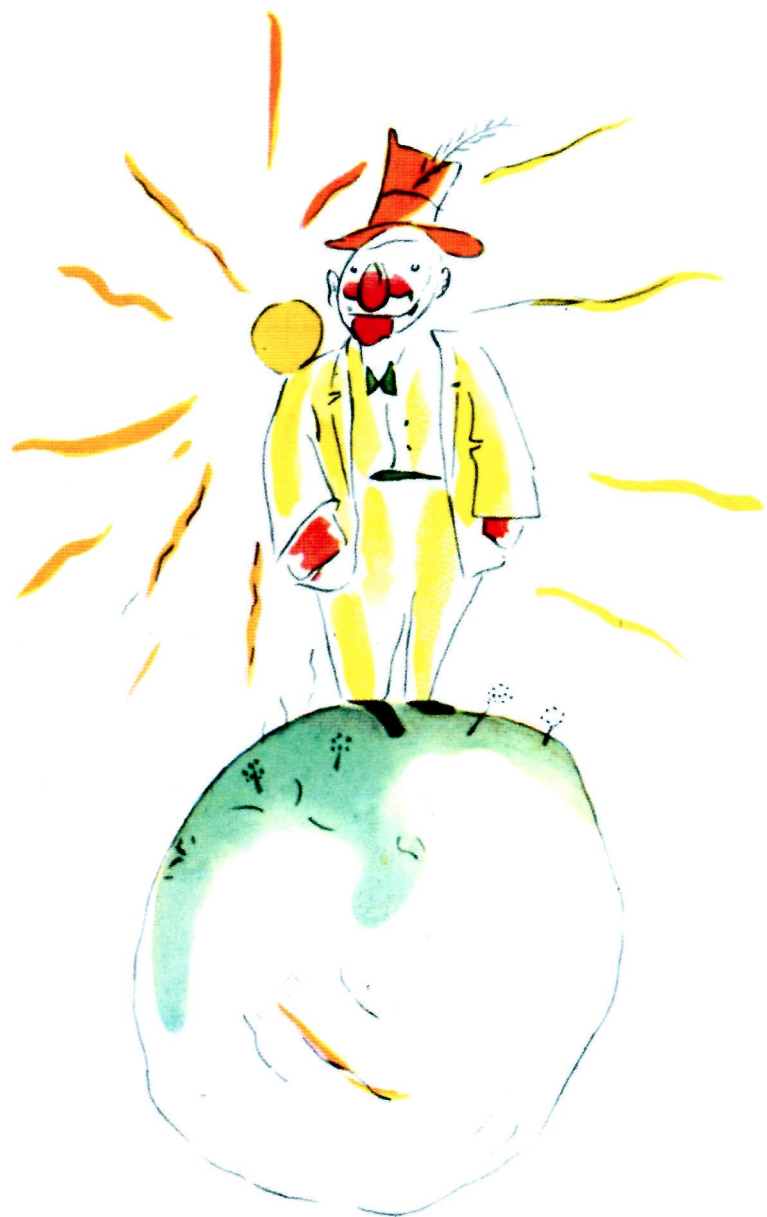
«Μπα!» είπε ο μικρός πρίγκιπας, που δεν κατάλαβε.

«Χτύπα τα χέρια σου το ένα με το άλλο» του σύστησε τότε ο ματαιόδοξος.

Ο μικρός πρίγκιπας χτύπησε τα χέρια του το ένα με το άλλο. Ο ματαιόδοξος χαιρέτισε με μετριοφροσύνη, ανασηκώνοντας το καπέλο του.

Εδώ έχει πιο πολύ γούστο παρά στου βασιλιά, σκέφτηκε ο μικρός πρίγκιπας και ξαναχτύπησε τα χέρια του. Ο ματαιόδοξος ξανάρχισε να χαιρετάει ανασηκώνοντας το καπέλο του.

Αυτό κράτησε πέντε λεπτά, ώσπου ο μικρός πρίγκιπας κουράστηκε απ' το μονότονο παιχνίδι.

«Και για να πέσει το καπέλο, τι πρέπει να κάνω;»

Ο ματαιόδοξος όμως δεν τον άκουσε. Οι ματαιόδοξοι δεν ακούν παρά μόνο τους επαίνους.

«Με θαυμάζεις στ' αλήθεια πολύ;» ρώτησε το μικρό πρίγκιπα.

«Τι θα πει θαυμάζω;»

«Θαυμάζω θα πει ότι αναγνωρίζεις πως είμαι ο πιο ωραίος, ο πιο καλοντυμένος, ο πιο πλούσιος και ο πιο έξυπνος άνθρωπος του πλανήτη».

«Μα είσαι μόνος σου εδώ στον πλανήτη σου!»

«Ας είμαι! Εσύ κάνε μου τη χάρη να με θαυμάζεις!»

«Σε θαυμάζω» είπε ο μικρός πρίγκιπας ανασηκώνοντας τους ώμους, «αλλά γιατί σ' ενδιαφέρει τόσο πολύ αυτό;»

Και ο μικρός πρίγκιπας έφυγε.

Οι μεγάλοι είναι σίγουρα πολύ παράξενοι, διαπίστωσε, ταξιδεύοντας.

12

Σ τον επόμενο πλανήτη κατοικούσε ένας μπεκρής. Η επίσκεψη αυτή κράτησε λίγο, βύθισε όμως το μικρό πρίγκιπα σε βαθιά μελαγχολία.

«Τι κάνεις εκεί;» ρώτησε τον μπεκρή, που καθόταν σιωπηλός ανάμεσα σ' ένα σωρό άδειες κι ένα σωρό γεμάτες μπουκάλες.

«Πίνω» απάντησε ο μπεκρής με πένθιμο ύφος.

«Γιατί πίνεις;» τον ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Για να ξεχάσω» απάντησε ο μπεκρής.

«Για να ξεχάσεις τι;» ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας που είχε αρχίσει κιόλας να τον λυπάται,

«Για να ξεχάσω πως ντρέπομαι» ομολόγησε ο μπεκρής σκύβοντας το κεφάλι,

«Γιατί ντρέπεσαι;» ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας, θέλοντας να τον βοηθήσει,

«Ντρέπομαι που πίνω!» συμπλήρωσε ο μπεκρής και βυθίστηκε οριστικά στη σιωπή.

Και ο μικρός πρίγκιπας έφυγε μερδεμένος.

Οι μεγάλοι είναι σίγουρα πάρα πολύ παράξενοι, σκεφτόταν ταξιδεύοντας.

13

Ο τέταρτος πλανήτης ήταν ο πλανήτης του επιχειρηματία. Ο άνθρωπος αυτός ήταν τόσο απασχολημένος που ούτε καν σήκωσε το κεφάλι του όταν έφτασε ο μικρός πρίγκιπας.

«Καλημέρα» του είπε. «Το τσιγάρο σας έσβησε».

«Τρία και δύο πέντε. Εφτά και πέντε δώδεκα. Δώδεκα και τρία δεκαπέντε. Καλημέρα. Δεκαπέντε κι εφτά είκοσι δύο. Είκοσι δύο κι έξι είκοσι οχτώ. Δεν έχω καιρό να το ξαναανάψω. Είκοσι έξι και πέντε τριάντα ένα. Ουφ! Μας κάνουν λοιπόν πεντακόσια ένα εκατομμύρια εξακόσιες είκοσι δύο χιλιάδες εφτακόσια τριάντα ένα».

«Πεντακόσια εκατομμύρια τι;»

«Ε, ακόμα εδώ είσαι; Πεντακόσια εκατομμύρια... δεν ξέρω πια... Έχω τόσο πολλή δουλειά! Εγώ είμαι σοβαρός άνθρωπος, δε χασομερώ με σαχλαμάρες! Δύο και πέντε εφτά...»

«Πεντακόσια ένα εκατομμύρια τι;» ξαναρώτησε ο μικρός πρίγκιπας που έτσι και ροφούσε κάτι δεν εννοούσε να το βάλει κάτω.

Ο επιχειρηματίας σήκωσε το κεφάλι.

«Στα πενήντα τέσσερα χρόνια που ζω σ' αυτό τον πλανήτη, μονάχα τρεις φορές με έχουν ενοχλήσει. Η

πρώτη ήταν πριν από είκοσι δυο χρόνια, όταν έπεσε ένα σκαθάρι, ένας Θεός ξέρει από πού. Έκανε τόσο φοβερό θόρυβο, που έκανα τέσσερα λάθη σε μια πρόσθεση. Η δεύτερη φορά ήταν πριν έντεκα χρόνια, που μ' έπιασαν ρευματισμοί. Είναι που δεν κινούμαι καθόλου. Δεν έχω καιρό για χάσιμο. Είμαι σοβαρός άνθρωπος εγώ. Η τρίτη φορά... είναι τώρα! Λέγαμε λοιπόν πεντακόσια ένα εκατομμύρια...»

«Εκατομμύρια τι;»

Ο επιχειρηματίας κατάλαβε ότι δεν είχε καμιά ελπίδα να ησυχάσει.

«Εκατομμύριαπραματάκια απ' αυτά που βλέπουμε πότε πότε στον ουρανό».

«Μύγες;»

«Όχι βέβαια. Κάτιπραματάκια που λάμπουν».

«Μέλισσες;»

«Όχι βέβαια. Κάτι χρυσαφιάπραματάκια που κάνουν τους τεμπέληδες να ονειροπολούν. Εγώ είμαι όμως σοβαρός άνθρωπος! Δεν έχω καιρό για ονειροπολήσεις».

«Α! Αστέρια;»

«Ακριβώς. Αστέρια».

«Και τι τα κάνεις πεντακόσια εκατομμύρια αστέρια;»

«Πεντακόσια ένα εκατομμύρια εξακόσιες είκοσι δύο χιλιάδες εβδομήντα τριάντα ένα. Είμαι σοβαρός εγώ, είμαι ακριβής».

«Και τι τα κάνεις όλα αυτά τα αστέρια;»

«Τι τα κάνω;»

«Ναι».

«Τίποτα. Τα έχω».

«Έχεις τα αστέρια;»

«Ναι».

«Ξέρω όμως ένα βασιλιά που...»

«Οι βασιλιάδες δεν έχουν τίποτα. Απλώς βασιλεύουν. Είναι τελείως άλλο πράγμα».

«Και σε τι χρησιμεύει να έχεις τα αστέρια;»

«Στο να είμαι πλούσιος».

«Και σε τι χρησιμεύει να είσαι πλούσιος;»

«Στο να αγοράζω άλλα αστέρια, αν ανακαλυφθούν καινούργια».

Τούτος εδώ, είπε με το νου του ο μικρός πρίγκιπας, έχει τα ίδια μυαλά μ' εκείνον τον μεπκρή.

Ωστόσο έκανε ακόμα μερικές ερωτήσεις:

«Πώς γίνεται να έχει κάποιος τα αστέρια;»

«Γιατί, ποιανού είναι;» απάντησε νευριασμένος ο επιχειρηματίας.

«Δεν ξέρω. Κανενός».

«Άρα, είναι δικά μου. Εγώ το σκέφτηκα πρώτος».

«Φτάνει αυτό;»

«Και βέβαια. Όταν βρίσκεις ένα διαμάντι που δεν ανήκει σε κανέναν, είναι δικό σου. Όταν βρίσκεις ένα νησί που δεν ανήκει σε κανέναν, είναι δικό σου. Όταν έχεις πρώτος μια ιδέα, την κατοχυρώνεις και είναι δική σου. Εγώ λοιπόν παίρνω τα αστέρια, αφού κανείς ποτέ πριν από μένα δε σκέφτηκε να τα αποκτήσει».

«Αυτό είναι αλήθεια» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Και τι τα κάνεις;»

«Τα διαχειρίζομαι. Τα μετράω και τα ξαναμετράω»
είπε ο επιχειρηματίας. «Δεν είναι εύκολο. Αλλά είμαι
σοβαρός άνθρωπος».

Όμως ο μικρός πρίγκιπας δεν είχε ακόμα ικανοποιη-
θεί.

«Εγώ, αν έχω ένα μαντίλι, μπορώ να το τυλίξω στο λαιμό μου και να το πάρω μαζί μου. Αν έχω ένα λουλούδι, μπορώ να το κόψω και να το πάρω μαζί μου. Μπορείς να μαζέψεις τα αστέρια;»

«Όχι, μπορώ όμως να τα καταθέσω στην τράπεζα».

«Τι θα πει αυτό;»

«Θα πει πως γράφω σ' ένα χαρτάκι τον αριθμό των άστρων μου, και ύστερα κλειδώνω το χαρτί αυτό σ' ένα συρτάρι».

«Αυτό είναι όλο;»

«Αυτό φτάνει».

Γούστο έχει, σκέφτηκε ο μικρός πρίγκιπας. Είναι αρκετά λυρικός. Δεν είναι όμως και τόσο σοβαρός.

Ο μικρός πρίγκιπας είχε για τα σοβαρά πράγματα πολύ διαφορετική γνώμη απ' τη γνώμη που είχαν οι μεγάλοι.

«Εγώ» είπε ακόμα, «έχω ένα λουλούδι που το ποτίζω τακτικά. Έχω τρία ηφαιστεια που τα καθαρίζω κάθε βδομάδα. Γιατί καθαρίζω και το σβησμένο. Δεν ξέρεις τι γίνεται καμιά φορά. Το ότι τα έχω όμως ωφελεί και τα ηφαιστεια μου και το λουλούδι μου. Εσύ δεν ωφελείς σε τίποτα τα αστέρια».

Ο επιχειρηματίας άνοιξε το στόμα του, δε βρήκε όμως τίποτα να απαντήσει και ο μικρός πρίγκιπας έφυγε.

Δεν υπάρχει αμφιβολία, οι μεγάλοι είναι τελείως αλλόκοτοι, έλεγε με το νου του απλά, συνεχίζοντας το ταξίδι του.

14

Ο πέμπτος πλανήτης ήταν πολύ παράξενος. Ήταν ο πιο μικρός απ' όλους. Χωρούσε ίσα ίσα ένα φανάρι κι έναν άνθρωπο που άναβε το φανάρι. Ο μικρός πρίγκιπας δεν μπορούσε να εξηγήσει σε τι να χρησίμευε, κάπου στον ουρανό, πάνω σ' έναν πλανήτη δίχως σπίτια, δίχως κόσμο, ένα φανάρι κι ένας που άναβε φανάρια. Ωστόσο αναλογίστηκε:

Μπορεί βέβαια να είναι παράλογος ο άνθρωπος αυτός. Είναι όμως λιγότερο παράλογος από τον βασιλιά, τον ματαιόδοξο, τον επιχειρηματία και τον μπεκρή. Τουλάχιστον η δουλειά του έχει κάποιο νόημα. Όταν ανάβει το φανάρι του, είναι σαν να γεννιέται ακόμα ένα αστέρι ή ένα λουλούδι. Όταν σβήνει το φανάρι του, το αστέρι ή το λουλούδι αποκοιμούνται. Είναι πολύ ωραία δουλειά αυτή. Είναι πραγματικά κάτι χρήσιμο, αφού είναι ωραίο.

Όταν πλησίασε τον πλανήτη, χαιρέτισε με σεβασμό τον άνθρωπο που άναβε το φανάρι:

«Καλημέρα. Γιατί έσβησες το φανάρι σου;»

«Έχω εντολή» απάντησε αυτός. «Καλημέρα».

«Τι εντολή;»

«Να σβήσω το φανάρι μου. Καληνύχτα».

Και το ξανάναψε.

«Μα γιατί το ξανάναψες;»

«Είναι εντολή» ξαναπάντησε αυτός.

«Δεν καταλαβαίνω» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Τι να καταλάβεις;» είπε αυτός που άναβε το φανάρι, «Η εντολή είναι εντολή. Καλημέρα».

Κι έσβησε το φανάρι του.

Ύστερα, σκούπισε το μέτωπο του με ένα κόκκινο κάρδι μαντίλι,

«Το επάγγελμα μου είναι φοβερό. Κάποτε είχε νόημα. Έσβηνα το πρωί και άναβα το βράδυ. Είχα ολόκληρη τη μέρα να ξεκουραστώ, και την υπόλοιπη νύχτα να κοιμηθώ...»

«Και από τότε άλλαξε η εντολή;»

«Η εντολή δεν άλλαξε, κι αυτό είναι το δράμα μου! Ο πλανήτης χρόνο το χρόνο γυρίζει γρηγορότερα και η εντολή δεν έχει αλλάξει!»

«Λοιπόν;» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Λοιπόν, τώρα που κάνει έναν κύκλο το λεπτό, δεν έχω στιγμή να ησυχάσω. Αναβοσβήνω κάθε λεπτό».

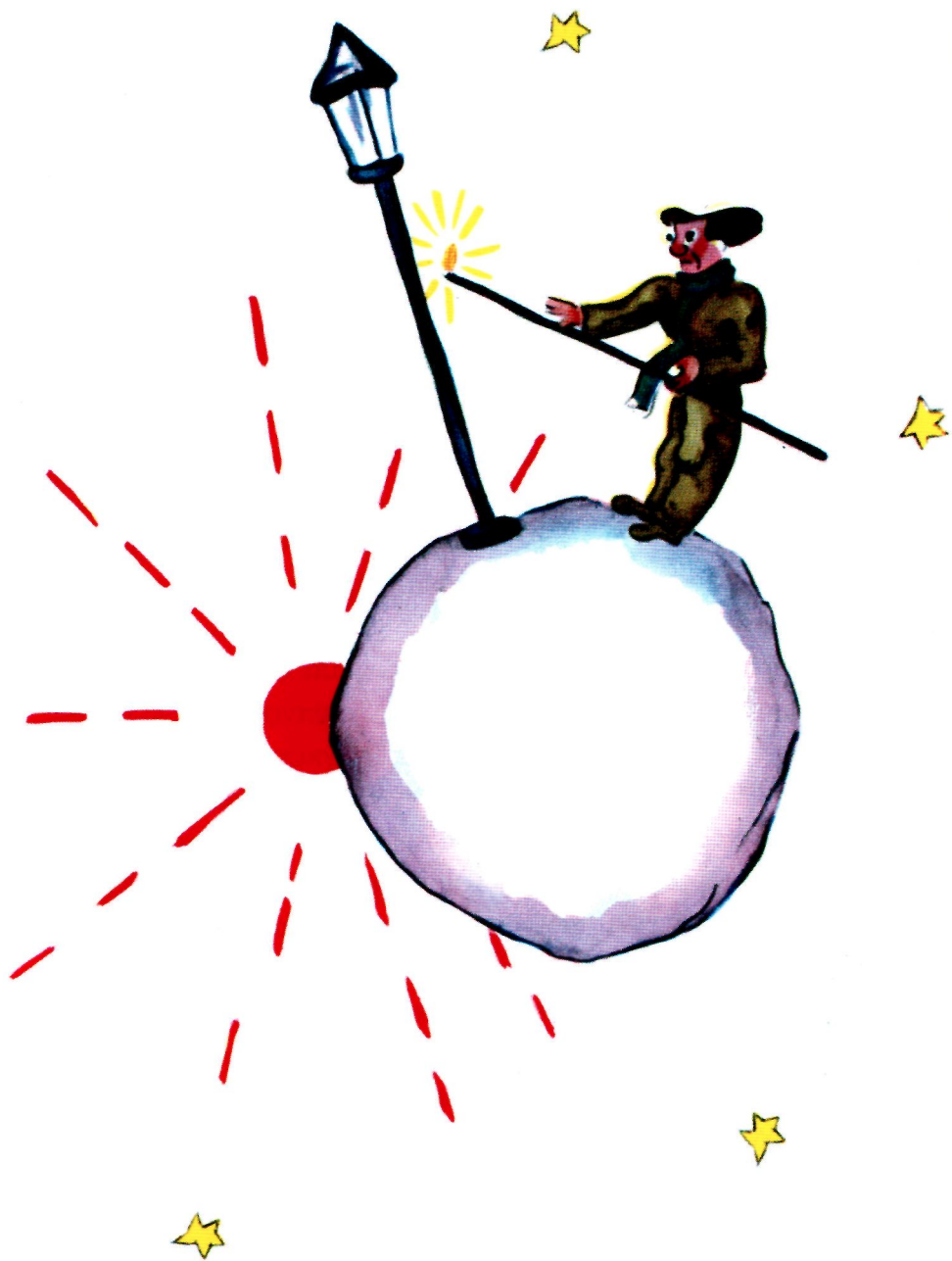
«Αστείο αυτό! Οι μέρες στον τόπο σου κρατάνε ένα λεπτό!»

«Δεν είναι καθόλου αστείο. Πέρασε κιόλας ένας μήνας που συζητάμε».

«Ένας μήνας;»

«Μάλιστα. Τριάντα λεπτά. Τριάντα μέρες! Καληνύχτα».

Και ξανάναψε το φανάρι του.

Ο μικρός πρίγκιπας τον κοίταξε και του άρεσε αυτός ο άνθρωπος που υπάκουε τόσο πιστά στην εντολή. Θυμήθηκε τα ηλιοβασιλέματα που έψαχνε κι αυτός τραβώντας την καρέκλα του. Ήθελε να βοηθήσει το φίλο του.

«Κοίτα... ξέρω έναν τρόπο όποτε το θέλεις να ξεκουράζεσαι...»

«Πάντοτε το θέλω» είπε αυτός.

Γιατί δεν αποκλείεται να είναι κανείς ταυτόχρονα και πιστός και τεμπέλης.

Ο μικρός πρίγκιπας συνέχισε:

«Ο πλανήτης σου είναι τόσο μικρός που τον γυρνάς με τρεις δρασκειλές. Δεν έχεις λοιπόν παρά να περπατάς αργά αργά για να μένεις συνέχεια στον ήλιο. Όταν θα θέλεις να ξεκουραστείς, θα περπατάς... έτσι η μέρα θα κρατάει όσο θέλεις».

«Αυτό δε με βοηθάει και πολύ» είπε εκείνος. «Εμένα αυτό που μ' αρέσει πιο πολύ είναι ο ύπνος».

«Είσαι άτυχος» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Είμαι άτυχος» είπε κι αυτός. «Καλημέρα».

Και έσβησε το φανάρι του.

Αυτόν εδώ, είπε με το νου του ο μικρός πρίγκιπας συνεχίζοντας το ταξίδι του, αυτόν εδώ θα τον καταφρονούσαν όλοι οι άλλοι: ο βασιλιάς, ο ματαιόδοξος, ο επιχειρηματίας. Και όμως, είναι ο μόνος που δε μου φαίνεται γελοίος. Ίσως γιατί ασχολείται και με κάτι άλλο, κι όχι μονάχα με τον εαυτό του.

Αναστέναξε λυπημένος και σκέφτηκε πάλι:

Αυτός εδώ είναι ο μόνος που θα μπορούσα να τον κά-

νω φίλο μου. Μα ο πλανήτης του είναι τόσο μικρός. Δε χωράει δύο..

Αυτό που δεν τολμούσε να ομολογήσει ο μικρός πρίγκιπας είναι ότι λυπόταν που άφηνε αυτό τον ευλογημένο πλανήτη, κυρίως για τα χίλια τετρακόσια σαράντα ηλιοβασιλέματα του το κάθε εικοσιτετράωρο!

15

Ο έκτος πλανήτης ήταν ένας πλανήτης δέκα φορές μεγαλύτερος. Εκεί κατοικούσε ένας γέρος κύριος που έγραφε τεράστια βιβλία.

«Για δεξ! Ένας εξερευνητής!» φώναξε μόλις είδε το μικρό πρίγκιπα.

Ο μικρός πρίγκιπας κάθισε στην άκρη του τραπεζιού, λίγο λαχανιασμένος μετά από τόσο ταξίδι!

«Από πού έρχεσαι;» τον ρώτησε ο γέρος κύριος.

«Τι είναι αυτό το χοντρό βιβλίο;» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Τι κάνετε εδώ;»

«Είμαι γεωγράφος» είπε αυτός.

«Τι θα πει γεωγράφος;»

«Ο γεωγράφος είναι σοφός που ξέρει πού βρίσκονται οι θάλασσες, τα ποτάμια, οι πόλεις, τα βουνά και οι έρημοι».

«Ενδιαφέρον αυτό» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Να επιτέλους κι ένα πραγματικό επάγγελμα!» Κι έριξε μια ματιά γύρω του, στον πλανήτη του γεωγράφου. Δεν είχε ξαναδεί τόσο μεγάλοπρεπο πλανήτη.

«Πολύ ωραίος ο πλανήτης σας. Μήπως έχει ωκεανούς;»

«Πού να ξέρω;» είπε ο γεωγράφος.

«Αχ!» Ο μικρός πρίγκιπας απογοητεύτηκε. «Και βου-
νά;»

«Που να ξέρω;» είπε ο γεωγράφος.

«Και πολιτείες, ποτάμια, έρημους;»

«Ούτε αυτό το ξέρω» είπε ο γεωγράφος.

«Μα είστε γεωγράφος!»

«Σωστά» είπε ο γεωγράφος, «αλλά δεν είμαι εξερευ-
νητής. Δεν έχω ούτε έναν εξερευνητή. Δεν είναι δου-
λειά του γεωγράφου να μετρά πολιτείες, ποτάμια, βου-
νά, θάλασσες, ωκεανούς και έρημους. Ο γεωγράφος εί-
ναι πολύ σπουδαίο πρόσωπο για να τριγυρνάει εδώ κι
εκεί. Δεν ξεκινάει απ' το γραφείο του. Κι εκεί δέχεται
τους εξερευνητές. Τους κάνει ερωτήσεις και κρατά ση-
μειώσεις από όσα θυμούνται. Και αν οι αναμνήσεις κά-
ποιου απ' αυτούς του κινήσουν το ενδιαφέρον, ο γεω-

γράφος βάζει και ψάχνουν την ηθική του εξερευνητή».

«Γιατί αυτό;»

«Γιατί ένας εξερευνητής που λέει ψέματα θα ήταν σκέτη καταστροφή για τα βιβλία της γεωγραφίας. Όπως κι ένας εξερευνητής που μπεκρουλιάζει».

«Γιατί, όμως;»

«Να, οι μεθυσμένοι τα βλέπουν διπλά. Κι έτσι ο γεωγράφος θα σημειώσει δύο βουνά εκεί που υπάρχει μόνο ένα».

«Ξέρω κάποιον» είπε ο μικρός πρίγκιπας, «που θα ήταν κακός εξερευνητής».

«Δεν αποκλείεται. Όταν λοιπόν νομίζει ότι ο εξερευνητής είναι ηθικός άνθρωπος, γίνεται μια έρευνα σχετικά με την ανακάλυψη του».

«Πηγαίνοντας επιτόπου;»

«Όχι. Είναι πολλή φασαρία. Απαιτούμε όμως από τον εξερευνητή να εμφανίσει αποδείξεις. Αν πρόκειται, ας πούμε, για την ανακάλυψη ενός μεγάλου βουνού, πρέπει να φέρει μεγάλες πέτρες».

Ο γεωγράφος ξαφνικά αναστατώθηκε.

«Μα κι εσύ έρχεσαι από μακριά! Είσαι εξερευνητής! Να μου περιγράψεις λοιπόν τον πλανήτη σου!»

Και ο γεωγράφος, ανοίγοντας το κατάστιχο του, έβγαλε το μολύβι του. Οι διηγήσεις των εξερευνητών γράφονται πρώτα με μολύβι, Για να γραφτούν με μελάνι πρέπει πρώτα ο εξερευνητής να προσκομίσει τις αποδείξεις του.

«Λοιπόν;» ρώτησε ο γεωγράφος.

«Α! Ο πλανήτης μου» είπε ο μικρός πρίγκιπας, «δεν έχει και πολύ ενδιαφέρον είναι μια σταλιά. Έχω τρία ηφαίστεια. Τα δύο σε δράση και το ένα σβηστό. Δεν ξέρεις όμως τι γίνεται καμιά φορά».

«Ναι, δεν ξέρεις τι γίνεται καμιά φορά» είπε κι ο γεωγράφος.

«Έχω κι ένα λουλούδι».

«Δεν καταγράφουμε λουλούδια» είπε ο γεωγράφος.

«Γιατί; Είναι το ωραιότερο!»

«Επειδή τα λουλούδια είναι εφήμερα».

«Τι θα πει "εφήμερα";»

«Οι γεωγραφίες» είπε ο γεωγράφος, «είναι τα πολυτιμότερα βιβλία του κόσμου. Δεν παλιώνουν ποτέ. Σπάνια ν' αλλάξει θέση ένα βουνό. Σπάνια ν' αδειάσουν τα νερά ενός ωκεανού. Γράφουμε πράγματα αιώνια».

«Τα σβησμένα ηφαίστεια όμως μπορεί να ξυπνήσουν» τον έκοψε ο μικρός πρίγκιπας. «Τι θα πει "εφήμερο";»

«Αν ξυπνήσουν ή όχι τα ηφαίστεια, εμάς το ίδιο μας κάνει. Εμάς μας ενδιαφέρει το βουνό, που δεν αλλάζει».

«Τι θα πει όμως "εφήμερο";» επανέλαβε ο μικρός πρίγκιπας που έτσι και σου 'κανε μια ερώτηση δεν το 'βαζε κάτω.

«Σημαίνει "αυτό που κινδυνεύει να χαθεί από στιγμή σε στιγμή"».

«Το λουλούδι μου κινδυνεύει να χαθεί από στιγμή σε στιγμή;»

«Ασφαλώς».

Το λουλούδι μου είναι εφήμερο, σκέφτηκε ο μικρός πρίγκιπας, και δεν έχει παρά τέσσερα αγκάθια για ν' αντιμετωπίσει τον κόσμο! Κι εγώ το άφησα ολομόναχο στον τόπο μου!

Ήταν η πρώτη φορά που ένιωθε τύψεις. Ξαναπήρε όμως κουράγιο.

«Ποιο μέρος με συμβουλεύετε να επισκεφθώ;» ρώτησε.

«Τον πλανήτη Γη» του απάντησε ο γεωγράφος.
«Έχει καλή φήμη...»

Και ο μικρός πρίγκιπας έφυγε, έχοντας τη σκέψη στο λουλούδι του.

16

Ο έβδομος πλανήτης ήταν λοιπόν η Γη.

Η Γη δεν είναι ένας τυχαίος πλανήτης! Υπολογίζεται ότι έχει εκατόν έντεκα βασιλιάδες (χωρίς να ξεχνάμε βέβαια και τους βασιλιάδες των μαύρων), επτά χιλιάδες γεωγράφους, εννιακόσιες χιλιάδες επιχειρηματίες, επτάμισι εκατομμύρια μπεκρήδες, τριακόσια έντεκα εκατομμύρια ματαιόδοξους, μ' άλλα λόγια δηλαδή γύρω στα δύο δισεκατομμύρια μεγάλους.

Για να πάρετε μια ιδέα του πόσο τεράστια είναι η Γη θα πω ότι, πριν ανακαλυφθεί ο ηλεκτρισμός, έπρεπε να συντηρούν, και στις έξι ηπείρους μαζί, μια ολόκληρη στρατιά από τετρακόσιες εξήντα δύο χιλιάδες πεντακόσιους έντεκα ανθρώπους για ν' ανάβουν τα φανάρια.

Βλέποντας το από κάπου μακριά, το θέαμα ήταν υπέροχο. Οι κινήσεις αυτής της στρατιάς ήταν συντονισμένες σαν τις κινήσεις ενός μπαλέτου. Πρώτα άρχιζαν αυτοί που άναβαν τα φανάρια της Νέας Ζηλανδίας και της Αυστραλίας. Μόλις άναβαν τα φανάρια τους, πήγαιναν να κοιμηθούν. Και τότε ερχόταν η σειρά των φαναριών της Κίνας και της Σιβηρίας να μπούνε στο χορό. Υστερα χώνονταν κι αυτοί στα παρασκήνια και ερχό-

ταν η σειρά αυτών που άναβαν τα φανάρια της Ρωσίας και της Ινδίας. Μετά της Αφρικής και της Ευρώπης. Μετά της Νότιας Αμερικής. Μετά της Βόρειας Αμερικής. Και ποτε' δε γινόταν λάθος στη σειρά με την οποία έβγαιναν στη σκηνή. Ήταν κάτι φαντασμαγορικό!

Μονάχα αυτός που άναβε το μοναδικό φανάρι του Βόρειου Πόλου και ο συνάδελφος του που άναβε το μοναδικό φανάρι του Νότιου Πόλου περνούσαν μια ζωή όλο ξάπλα και ξεκούραση: δούλευαν μόνο δυο φορές το χρόνο.

Όταν θέλεις να κάνεις τον έξυπνο, λες πότε πότε και κανένα ψέμα. Κι εγώ δεν ήμουν εντελώς ειλικρινής μιλώντας σας γι' αυτούς που άναβαν τα φανάρια. Υπάρχει κίνδυνος να δώσω λαθεμένη εικόνα για τον πλανήτη μας σε όσους δεν τον ξέρουν. Οι άνθρωποι πιάνουν πολύ λίγο χώρο πάνω στη Γη. Αν τα δύο δισεκατομμύρια κάτοικοι της στέκονταν όρθιοι και λίγο στριμωγμένοι, όπως στις διαδηλώσεις, θα χωρούσαν άνετα σε μια πλατεία που θα είχε είκοσι χιλιάδες μίλια μήκος και είκοσι χιλιάδες μίλια πλάτος. Ολόκληρη η ανθρωπότητα θα μπορούσε να στριμωχτεί στο πιο μικρό νησάκι του Ειρηνικού.

Βέβαια, οι μεγάλοι δε θα σας πιστέψουν. Φαντάζονται πως πιάνουν πολύ τόπο. Βλέπουν τον εαυτό τους σπουδαίο σαν μαομπάμπ. Συμβουλέψτε τους λοιπόν να κάνουν το λογαριασμό. Μια και λατρεύουν τους αριθμούς, είναι κάτι που θα τους αρέσει. Εσείς όμως μη χάσετε τον καιρό σας μ' αυτή την τιμωρία. Είναι άσκοπο. Μου έχετε εμπιστοσύνη.

Ο μικρός πρίγκιπας, μόλις πάτησε το πόδι του στη Γη, απορούσε που δεν έβλεπε κανέναν. Φοβόταν μάλιστα μήπως είχε φτάσει σε λάθος πλανήτη, ώσπου ένας κρι-

κος, που είχε το χρώμα του φεγγαριού, κουνήθηκε στην άμμο.

«Καληνύχτα» είπε στην τύχη ο μικρός πρίγκιπας.

«Καληνύχτα» είπε το φίδι,

«Σε ποιον πλανήτη έφτασα;» ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Στη Γη, στην Αφρική» απάντησε το φίδι.

«Α!... Ώστε δεν υπάρχει κανένας πάνω στη Γη;»

«Εδώ είναι έρημος. Στην έρημο δεν υπάρχει κανείς.

Η Γη είναι μεγάλη» είπε το φίδι.

Ο μικρός πρίγκιπας κάθισε σε μια πέτρα και σήκωσε το βλέμμα του στον ουρανό.

«Αναρωτιέμαι» είπε, «μήπως τα αστέρια λάμπουν μόνο και μόνο για να μπορέσει μια μέρα ο καθένας να ξαναβρεί το δικό του. Κοίτα τον πλανήτη μου. Είναι ακριβώς από πάνω μας... Τι μακριά όμως που είναι!»

«Ωραίος είναι» είπε το φίδι. «Τι ήρθες να κάνεις εδώ;»

«Έχω προβλήματα μ' ένα λουλούδι» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

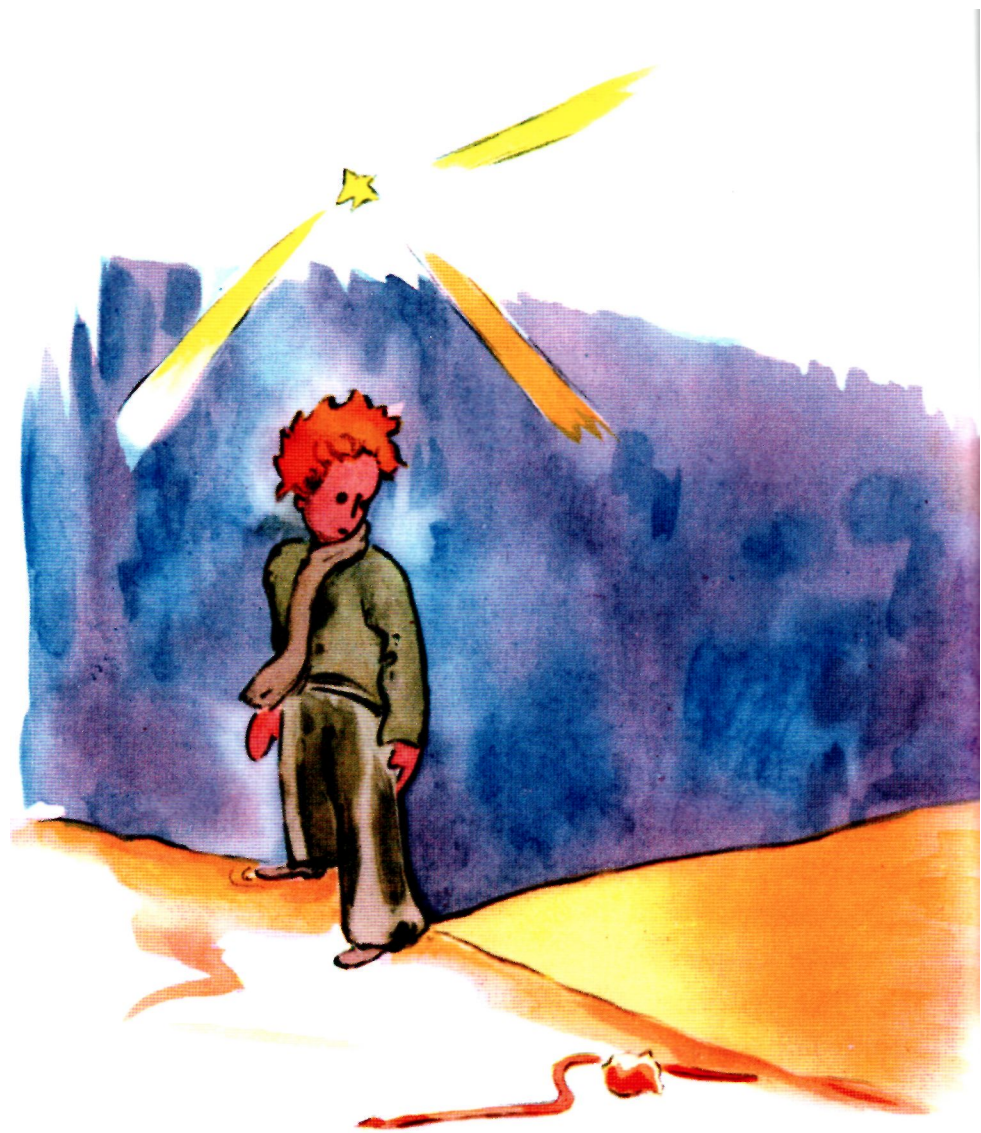
«Α!» έκανε το φίδι.

Και σώπασαν.

«Πού είναι οι άνθρωποι;» ρώτησε κάποια στιγμή ο μικρός πρίγκιπας. «Νιώθεις μοναξιά στην έρημο...»

«Μοναξιά νιώθεις και ανάμεσα στους ανθρώπους» είπε το φίδι.

Ο μικρός πρίγκιπας το κοίταξε κάμποσο. «Είσαι περίεργο ζώο» του είπε στο τέλος, «λεπτό σαν δάχτυλο...»

«Είμαι όμως δυνατότερο κι από το δάχτυλο ενός βασιλιά» είπε το φίδι,

Ο μικρός πρίγκιπας χαμογέλασε.

«Δεν είσαι και τόσο δυνατό... δεν έχεις καν ποδάρι... δεν μπορείς καν να ταξιδέψεις».

«Μπορώ να σε πάω πιο μακριά κι από καράβι» είπε το φίδι.

Τυλίχτηκε γύρω στον αστράγαλο του μικρού πρίγκιπα σαν χρυσαφένιο βραχιόλι.

«Όποιον αγγίζω, τον γυρίζω πίσω στη γη απ' όπου βγήκε» είπε πάλι, «Όμως εσύ είσαι αγνός κι έρχεσαι από κάποιο αστέρι...»

Ο μικρός πρίγκιπας δεν απάντησε.

«Σε λυπάμαι, να είσαι τόσο αδύναμος, πάνω σ' αυτή τη γρανιτένια Γη. Μπορώ να σε βοηθήσω καμιά μέρα αν νοσταλγήσεις πολύ τον πλανήτη σου. Μπορώ...»

«Α, κατάλαβα πολύ καλά!» είπε ο μικρός πρίγκιπας, «μα γιατί μου μιλάς με αινίγματα;»

«Εγώ τα λύνω όλα» είπε το φίδι,

Και σώπασαν.

18

Ο μικρός πρίγκιπας, περνώντας την έρημο, δε συνάντησε παρά μονάχα ένα λουλούδι. Ένα λουλούδι με τρία πέταλα, ένα λουλούδι ασήμαντο...

«Καλημέρα» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Καλημέρα» είπε το λουλούδι.

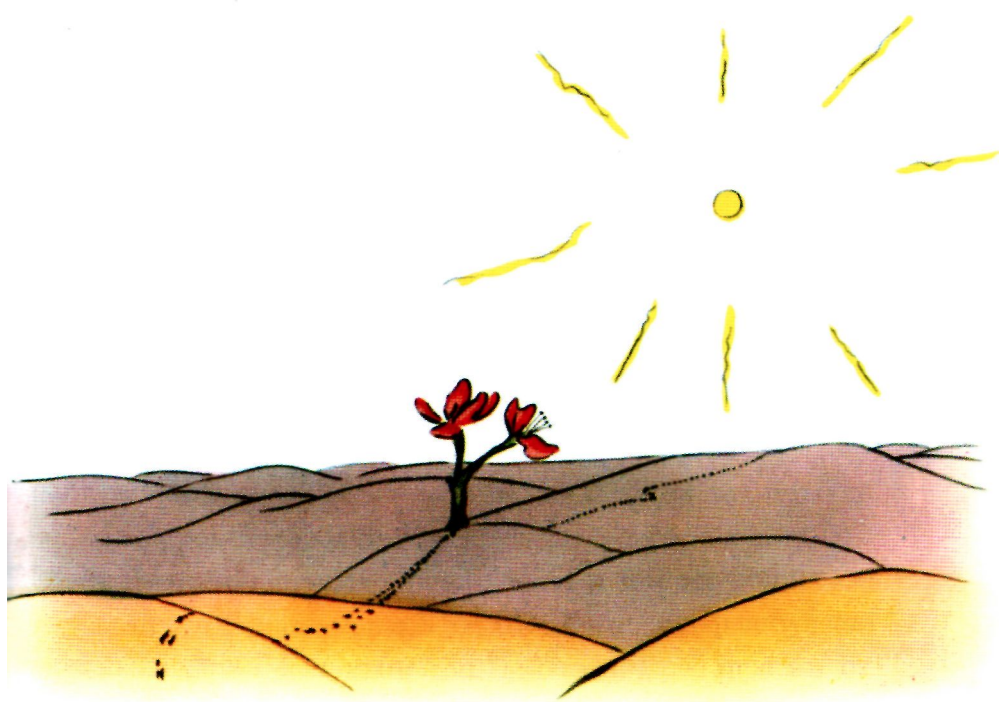
«Πού είναι οι άνθρωποι;» ρώτησε ευγενικά ο μικρός πρίγκιπας.

Το λουλούδι είχε δει μια μέρα να περνάει ένα καραβάνι.

«Οι άνθρωποι; Νομίζω πως υπάρχουν έξι εφτά. Τους είχα δει πριν από χρόνια. Μα δεν ξέρεις ποτέ πού να τους βρεις. Τους πηγαινοφέρνει ο άνεμος. Δεν έχουν ρίζες κι αυτό τους δυσκολεύει πολύ».

«Γεια σου» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Γεια σου» είπε το λουλούδι.

19

Ο μικρός πρίγκιπας ανέβηκε σ' ένα ψηλό βουνό. Τα μόνα βουνά που γνώρισε ποτέ του ήταν τα τρία ηφαίστεια που του έφταναν ως το γόνατο. Το σβησμένο μάλιστα το χρησιμοποιούσε για σκαμνάκι.

Από ένα τόσο ψηλό βουνό, αναλογίστηκε, θα βλέπω μ' ένα βλέμμα ολόκληρο τον πλανήτη και όλους τους ανθρώπους... Το μόνο όμως που είδε ήταν βράχια, μυτερά σαν βελόνες.

«Καλημέρα» είπε στην τύχη.

«Καλημέρα... καλημέρα... καλημέρα...» απάντησε ο αντίλαλος.

«Ποιοι είστε;» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Ποιοι είστε... ποιοι είστε... ποιοι είστε...» απάντησε ο αντίλαλος.

«Ας γίνουμε φίλοι, είμαι μόνος» είπε.

«Είμαι μόνος... είμαι μόνος... είμαι μόνος...» απάντησε ο αντίλαλος.

Παράξενος πλανήτης! σκέφτηκε τότε. Είναι κατάξερος, κοφτερός και τελείως αλμυρός. Και οι άνθρωποι δεν έχουν φαντασία. Ξαναλένε ό,τι τους πεις. Στον τόπο μου είχα ένα λουλούδι: Πάντα μιλούσε πρώτο...

20

Το 'φερε όμως η τύχη και ο μικρός πρίγκιπας, αφού περπάτησε πολύ μέσα στην άμμο, τα βράχια και τα χιόνια, ανακάλυψε επιτέλους ένα δρόμο. Και όλοι οι δρόμοι οδηγούν στους ανθρώπους.

«Καλημέρα» είπε.

Ήταν ένας κήπος με ανθισμένες τριανταφυλλιές.

«Καλημέρα» είπαν τα τριαντάφυλλα.

Ο μικρός πρίγκιπας τα κοίταξε. Έμοιαζαν πολύ με το λουλούδι του.

«Τι είστε;» τα ρώτησε κατάπληκτος.

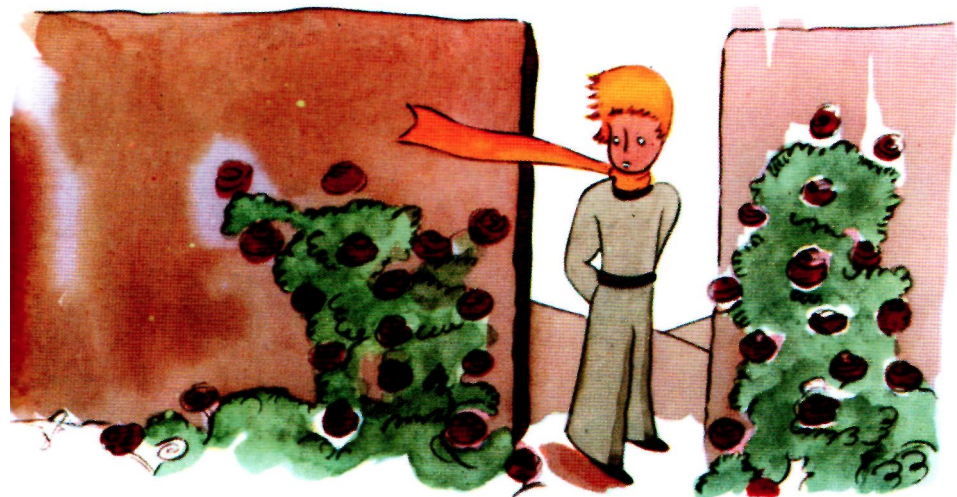
«Είμαστε τριαντάφυλλα» είπαν τα τριαντάφυλλα.

«Α!» έκανε ο μικρός πρίγκιπας.

Και ένιωσε πολύ δυστυχισμένος. Το λουλούδι του τού είχε πει πως ήταν το μοναδικό στο είδος του μέσα σ' ολόκληρο το σύμπαν. Και να που έβλεπε πέντε χιλιάδες, ολόγεια, σ' έναν μονάχα κήπο!

Θα στενοχωριόταν πολύ, σκέφτηκε, αν το 'βλεπε αυτό... θα έσκαγε στο βήχα και θα 'κανε πως πεθαίνει για ν' αποφύγει το ρεζίλεμα. Και θα είχα την υποχρέωση να κάνω πως το περιποιούμαι, αλλιώς, για να με ταπεινώσει κι εμένα, θα αφηνόταν να πεθάνει στ' αλήθεια...

Ύστερα σκέφτηκε: Νόμιζα πως ήμουν πλούσιος,

έχοντας ένα λουλούδι μοναδικό, και δεν είχα παρά ένα κοινό τριαντάφυλλο. Μ' αυτό και με τα τρία ηφαίστεια που μου φτάνουν ως το γόνατο και το ένα τους είναι ίσως σβησμένο για πάντα, δεν είμαι και κανένας σπουδαίος πρίγκιπας... Και, πέφτοντας στο χορτάρι, έκλαιψε.

21

Και τότε εμφανίστηκε η αλεπού.

«Καλημέρα» είπε η αλεπού.

«Καλημέ'ρα» είπε ευγενικά ο μικρός πρίγκιπας, που γύρισε αλλά δεν είδε τίποτα.

«Εδώ είμαι» είπε η φωνή, «κάτω απ' τη μηλιά...»

«Τι είσαι εσύ;» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Είσαι πολύ όμορφη...»

«Είμαι μια αλεπού» είπε η αλεπού.

«Έλα να παίξουμε» της πρότεινε ο μικρός πρίγκιπας. «Είμαι πολύ λυπημένος...»

«Δεν μπορώ να παίξω μαζί σου» είπε η αλεπού. «Δεν είμαι εξημερωμένη».

«Α, συγγνώμη!» έκανε ο μικρός πρίγκιπας.

Μα, αφού το σκέφτηκε, πρόσθεσε:

«Τι θα πει "εξημερωμένη";»

«Δεν είσαι από δω» είπε η αλεπού. «Ψάχνεις για τίποτα;»

«Ψάχνω για τους ανθρώπους» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Τι θα πει "εξημερωμένη";»

«Οι άνθρωποι» είπε η αλεπού «έχουν τουφέκια και κυνηγούν. Φοβερό πράμα. Θρέφουν όμως και κότες. Είναι το μόνο τους καλό. Ψάχνεις για κότες;»

«Όχι» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Ψάχνω για φίλους.
Τι θα πει "εξημερωμένη";»

«Είναι κάτι που έχει ξεχαστεί από καιρό» είπε η αλεπού. «Θα πει "να κάνεις δεσμούς"...»

«Να κάνεις δεσμούς;»

«Ασφαλώς» είπε η αλεπού. «Για μένα είσαι ως τώρα μονάχα ένα αγораάκι, ίδιο κι απαράλλαχτο με εκατό χιλιάδες άλλα αγораάκια. Και δε σ' έχω ανάγκη. Ούτε κι εσύ με έχεις ανάγκη. Για σένα δεν είμαι παρά μια αλεπού, ίδια με άλλες εκατό χιλιάδες αλεπούδες. Αν όμως με εξημερώσεις, θα έχουμε ανάγκη ο ένας τον άλλο. Θα

είσαι για μένα μοναδικός στον κόσμο. Θα είμαι για σένα μοναδική στον κόσμο...»

«Αρχίζω να καταλαβαίνω» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Υπάρχει κάποιο λουλούδι... νομίζω ότι μ' έχει εξημερώσει...»

«Δεν αποκλείεται» είπε η αλεπού. «Βλέπει κανείς σ' αυτή τη Γη τόσα και τόσα...»

«Α, μα δεν είναι στη Γη!» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

Η αλεπού φάνηκε να παραξενεύεται:

«Σε άλλον πλανήτη;»

«Ναι».

«Υπάρχουν κυνηγοί στον πλανήτη αυτό;»

«Όχι».

«Ενδιαφέρον αυτό! Κότες;»

«Ούτε».

«Τίποτα δεν είναι τέλει» αναστέναξε η αλεπού.

Η αλεπού όμως ξανάπιασε την αρχική της σκέψη:

«Η ζωή μου είναι μονότονη. Κυνηγάω κότες, με κυνηγάνε οι άνθρωποι, Όλες οι κότες μοιάζουν κι όλοι οι άνθρωποι μοιάζουν. Κάπως βαριέμαι λοιπόν. Αν όμως μ' εξημερώσεις, η ζωή μου θα λάμψει. Θα αναγνωρίζω έναν ήχο βημάτων αλλιώςτικο απ' όλους τους άλλους. Τα βήματα των άλλων με κάνουν και χώνομαι στη γη. Τα δικά σου θα με καλούν έξω απ' τη γη, σαν να 'ναι μουσική. Ύστερα δεξ! Να, κάτω εκεί, βλέπεις εκείνα τα σπαρμένα χωράφια; Εγώ δεν τρώω ψωμί. Το σάρι δε μου χρειάζεται, Τα στάχυα στα χωράφια δε μου θυμίζουν τίποτα. Κρίμα, ε! Εσύ όμως έχεις χρυσαφένια μαλ-

λιά. Έτσι, θα είναι υπέροχα όταν μ' εξημερώσεις! Το χρυσαφένιο στάρι θα μου θυμίζει εσένα. Και θ' αγαπάω τη βουή του ανέμου μες στα στάχια».

Η αλεπού σόπασε και κοίταξε κάμποση ώρα το μικρό πρίγκιπα.

«Σε παρακαλώ... εξημέρωσε με!» είπε.

«Θα το 'θελα πολύ» απάντησε ο μικρός πρίγκιπας, «αλλά δεν έχω πολύ καιρό. Έχω ν' ανακαλύψω φίλους και να μάθω πολλά».

«Δε μαθαίνεις παρά τα πράγματα που εξημερώνεις» είπε η αλεπού. «Οι άνθρωποι δεν έχουν πια καιρό να γνωρίσουν τίποτα. Όλα τα παίρνουν έτοιμα από τα μαγαζιά. Αφού όμως δεν υπάρχουν μαγαζιά που να πουλάνε φίλους, οι άνθρωποι δεν έχουν φίλους. Αν θέλεις ένα φίλο, εξημέρωσε με!»

«Τι πρέπει να κάνω;» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Πρέπει να έχεις μεγάλη υπομονή» απάντησε η αλεπού. «Θα κάτσεις πρώτα λίγο μακριά μου, έτσι, στο χορτάρι. Θα σε κοιτάω με την άκρη του ματιού και δε θα βγάλεις άχνα. Τα λόγια είναι που δημιουργούν τις παρεξηγήσεις. Κάθε μέρα όμως, θα μπορείς να κάθεται και λιγάκι πιο κοντά...»

Την άλλη μέρα ξανάρθε ο μικρός πρίγκιπας.

«Θα ήταν καλύτερα να έρχεσαι πάντα την ίδια ώρα» είπε η αλεπού. «Αν έρχεσαι, ας πούμε, στις τέσσερις το απόγευμα, από τις τρεις θ' αρχίζω να 'μαι ευτυχισμένη. Όσο θα περνά η ώρα, τόσο θα νιώθω ευτυχισμένη. Στις τέσσερις πια, θα πηγαινοέρχομαι και θ' ανησυχώ. Θ'

ανακαλύψω την αξία της ευτυχίας! Αν όμως έρχεσαι όποτε να 'ναι, ποτε' δε θα ξέρω πότε ακριβώς να σου 'χω ανοίξει την καρδιά μου... Χρειάζεται τελετουργία».

«Τι θα πει "τελετουργία";» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Είναι κι αυτό κάτι που έχει ξεχαστεί» είπε η αλεπού. «Είναι αυτό που κάνει τη μια μέρα να διαφέρει από την άλλη, τη μια ώρα από την άλλη. Οι κυνηγοί μου, ας πούμε, έχουν κάποια τελετουργία. Χορεύουν κάθε Πέμπτη με τα κορίτσια του χωριού. Έτσι η Πέμπτη είναι υπέροχη μέρα! Πάω και μια βόλτα ως το αμπέλι. Αν όμως χόρευαν οι κυνηγοί όποτε να 'ναι, όλες οι μέρες θα 'ταν ίδιες, κι εγώ δε θα 'χα ανάπαυλα ούτε στιγμή».

Έτσι ο μικρός πρίγκιπας εξημέρωσε την αλεπού. Και όταν πλησίασε η ώρα που θα έφευγε:

«Αχ!» είπε η αλεπού. «Θα κλάψω».

«Εσύ φταις» είπε ο μικρός πρίγκιπας, «εγώ δεν ήθελα το κακό σου, εσύ όμως ήθελες να σε εξημερώσω...»

«Και βέβαια» είπε η αλεπού.

«Όμως θα κλαις!» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Και βέβαια» είπε η αλεπού.

«Επομένως δεν κέρδισες τίποτα!»

«Κέρδισα» είπε η αλεπού, «κέρδισα το χρώμα του σταριού!»

Και πρόσθεσε:

«Πήγαινε να ξαναδείς τα τριαντάφυλλα. Θα καταλάβεις ότι το δικό σου είναι μοναδικό στον κόσμο. Όταν ξανάρθεις να με αποχαιρετίσεις θα σου χαρίσω ένα μυστικό».

Ο μικρός πρίγκιπας πήγε να ξαναδεί τα τριαντάφυλλα.

«Δε μοιάζετε καθόλου με το τριαντάφυλλο μου, δεν είστε ακόμα τίποτα» τους είπε. «Κανέννας δε σας εξημέρωσε και δεν εξημερώσατε κανέναν. Είστε όπως ήταν η αλεπού μου. Μια αλεπού σαν εκατό χιλιάδες άλλες. Γίναμε όμως φίλοι και τώρα είναι μοναδική στον κόσμο».

Και τα τριαντάφυλλα στενοχωρήθηκαν.

«Είστε όμορφα, μα είστε άδεια» τους είπε ακόμα. «Κανέννας δε θα πεθάνει για χάρη σας. Βέβαια, ένας τυχαίος, περαστικός, θα νόμιζε ότι το δικό μου σας μοιάζει, Όμως εκείνο, μόνο του, είναι πολύ πιο σπουδαίο απ' ό,τι είστε όλα μαζί, γιατί εκείνο το πότισα γιατί εκείνο το έβαλα κάτω απ' τη γυάλα γιατί εκείνο το προστάτεψα απ' τον αέρα γιατί για χάρη του σκότωσα τις κάμπιες (εκτός από δυο τρεις που άφησα για να γίνουν πεταλούδες) γιατί εκείνο τ' άκουσα να μου παραπονιέται ή να παινεύεται ή και, καμιά φορά, να σωπαίνει γιατί είναι το τριαντάφυλλο μου».

Και ξαναγύρισε στην αλεπού.

«Αντίο» της είπε...

«Αντίο» είπε η αλεπού. «Άκου το μυστικό μου. Είναι πολύ απλό: Μόνο με την καρδιά βλέπεις καλά. Η ουσία δε φαίνεται με τα μάτια».

«Η ουσία δε φαίνεται με τα μάτια» επανέλαβε κι ο μικρός πρίγκιπας για να το θυμάται.

«Ο καιρός που αφιέρωσες στο τριαντάφυλλο σου είναι που κάνει το τριαντάφυλλο τόσο σημαντικό».

«Ο καιρός που αφιέρωσα στο τριαντάφυλλο μου...»
είπε κι ο μικρός πρίγκιπας για να το θυμάται.

«Οι άνθρωποι έχουν ξεχάσει αυτή την αλήθεια» είπε
η αλεπού. «Εσύ όμως δεν πρέπει να την ξεχάσεις. Θα
'σαι για πάντα υπεύθυνος για κείνα που έχεις εξημερώ-
σει. Είσαι υπεύθυνος για το τριαντάφυλλο σου...»

«Είμαι υπεύθυνος για το τριαντάφυλλο μου...» επα-
νέλαβε ο μικρός πρίγκιπας για να το θυμάται.

22

Καλημέρα» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Καλημέρα» είπε ο κλειδούχος του τρένου.

«Τι κάνεις εδώ;» ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Χωρίζω τους επιβάτες σε δέματα των χιλίων» είπε ο κλειδούχος. «Στέλνω τα τρένα που τους μεταφέρουν πότε δεξιά, πότε αριστερά».

Και μια ολόφωτη υπερταχεία, βροντώντας σαν κεραυνός, τράνταξε το φυλάκιο του κλειδούχου.

«Πολύ βιαστικοί φαίνονται» είπε ο μικρός πρίγκιπας. «Πού πηγαίνουν;»

«Αυτό ούτε κι ο ίδιος ο μηχανοδηγός δεν το ξέρει».

Και μια δεύτερη, κατάφωτη υπερταχεία, πέρασε μουγκρίζοντας απ' την αντίθετη κατεύθυνση.

«Γυρίζουν κιόλας;» ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Δεν είναι οι ίδιοι» είπε ο κλειδούχος. «Εδώ είναι διασταύρωση».

«Δεν ήταν ευχαριστημένοι εκεί που βρίσκονταν;»

«Κανείς ποτέ δεν είναι ευχαριστημένος εκεί που βρίσκεται» είπε ο κλειδούχος.

Μια τρίτη, κατάφωτη υπερταχεία πέρασε βροντώντας σαν κεραυνός.

«Μήπως αυτοί κυνηγάνε τους πρώτους ταξιδιώτες;»

ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Δεν κυνηγάνε τίποτα» είπε ο κλειδούχος. «Εκεί μέσα κοιμούνται ή χασμουριούνται. Μονάχα τα παιδιά κολλάνε τη μύτη τους στα τζάμια».

«Μονάχα τα παιδιά ξέρουν τι ζητάνε» έκανε ο μικρός πρίγκιπας. «Χάνουν τον καιρό τους με μια πάνινη κούκλα που αποκτά μεγάλη σημασία, κι αν τους την πάρεις, κλαίει...»

«Είναι τυχερά» είπε ο κλειδούχος.

23

Κ αλημέρα» είπε ο μικρός πρίγκιπας.

«Καλημέρα» είπε ο έμπορος.

Ο έμπορος πουλούσε κάτι τελειοποιημένα χαπάκια που κόβουν τη δίψα. Παίρνεις ένα και περνάει μια βδομάδα ώσπου να ξαναδιψάσεις.

«Γιατί τα πουλάς αυτά;» ρώτησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Είναι μεγάλη οικονομία χρόνου» είπε ο έμπορος. «Οι ειδικοί λογάριασαν ότι γλιτώνεις έτσι πενήντα τρία λεπτά τη βδομάδα».

«Και τι τα κάνεις αυτά τα πενήντα τρία λεπτά;»

«Τα κάνεις ό,τι θέλεις...»

Εγώ, σκέφτηκε ο μικρός πρίγκιπας, αν είχα πενήντα τρία λεπτά στη διάθεση μου, θα πήγαινα με την ησυχία μου ως την πηγή...

Ηταν η όγδοη μέρα μετά τη βλάβη μου στην έρημο και είχα ακούσει την ιστορία του εμπόρου πίνοντα; την τελευταία σταγόνα νερού που μου απόμεινε.

«Αχ!» είπα στο μικρό πρίγκιπα, «είναι πολύ ωραίες οι αναμνήσεις σου, αλλά δεν έχω φτιάξει ακόμα το αεροπλάνο μου, δεν έχω πια τίποτα να πιω, και θα ήμουν ευτυχισμένος αν μπορούσα κι εγώ να πάω με την ησυχία μου σε μια πηγή!»

«Η φίλη μου η αλεπού» άρχισε να λέει...

«Καλό μου παιδάκι, τώρα πια δεν έχουμε να κάνουμε με αλεπούδες!»

«Γιατί;»

«Γιατί θα πεθάνουμε απ' τη δίψα...»

Δεν κατάλαβε το συλλογισμό μου και μου απάντησε:

«Είναι ωραίο πράγμα να 'χεις αποκτήσει ένα φίλο. ακόμα κι αν είναι να πεθάνεις. Εγώ είμαι πολύ ευχαριστημένος που γίναμε φίλοι με την αλεπού...»

Δεν είναι σε θέση να λογαριάσει τον κίνδυνο, σκέφτηκα. Ούτε πείνασε, ούτε δίψασε ποτέ του. Του φτάνει λίγος ήλιος...

Αλλά με κοίταξε και απάντησε στη σκέψη μου: «Κι εγώ διψάω... Ας ψάξουμε για κανένα πηγάδι...»

Έκανα μια βαριεστημένη κίνηση· είναι παράλογο να ψάχνεις έτσι στην τύχη, να βρεις πηγάδι μέσα στην απεραντοσύνη της ερήμου. Ωστόσο αρχίσαμε να περπατάμε.

Είχαμε περπατήσει ώρες ολόκληρες, σιωπηλοί, ώσπου νύχτωσε και τ' αστέρια άρχισαν να λαμπυρίζουν. Τα κοίταξα σαν μέσα σ' όνειρο κι είχα και λίγο πυρετό από τη δίψα. Τα λόγια του μικρού πρίγκιπα χόρεψαν μες στη μνήμη μου.

«Ωστε λοιπόν διψάς κι εσύ;» τον ρώτησα.

Μα δεν απάντησε στην ερώτηση μου. Μου είπε μόνο:

«Το νερό μπορεί να κάνει καλό και στην καρδιά...»

Δεν κατάλαβα την απάντηση του, όμως σώπασα... Ήξερα καλά ότι δεν έπρεπε να τον παραρωτάω.

Ήταν κουρασμένος. Κάθισε. Κάθισα κι εγώ πλάι του. Μείναμε λίγο σιωπηλοί κι ύστερα είπε:

«Τα αστέρια είναι όμορφα, επειδή υπάρχει εκεί κάπου ένα λουλούδι που δεν το βλέπουμε...»

Απάντησα: «Βέβαια», κοιτάζοντας αμίλητος τις καμπύλες των αμμόλοφων κάτω απ' το φως του φεγγαριού.

«Η έρημος είναι όμορφη» πρόσθεσε.

Κι ήταν αλήθεια. Πάντα μου άρεσε η έρημος. Κάθεσαι πάνω σ' έναν αμμόλοφο. Δε φαίνεται τίποτα. Δεν ακούγεται τίποτα. Κι ωστόσο κάτι λαμπυρίζει σιωπηλά...

«Αυτό που κάνει όμορφη την έρημο» είπε ο μικρός πρίγκιπας, «είναι πως κάπου κρύβει ένα πηγάδι...»

Ξαφνιάστηκα που απότομα κατάλαβα αυτό το μυστήριο λαμποκόπημα της άμμου. Όταν ήμουν μικρός, έμενα σ' ένα σπίτι παλιό κι ο θρύλος έλεγε πως κάπου

υπήρχε θαμμένος θησαυρός. Φυσικά, κανένας δεν μπόρεσε ποτέ να τον ανακαλύψει ή ίσως να μην έψαξε καν. Πλημμύριζε γοητεία όμως όλο εκείνο το σπίτι. Το σπίτι μου έκρυβε ένα μυστικό στα βάθη της καρδιάς του...

«Ναι» είπα στο μικρό πρίγκιπα, «είτε για σπίτι πρόκειται, είτε για αστέρια ή έρημο, αυτό που τα ομορφαίνει είναι αόρατο!»

«Χαίρομαι» είπε, «που συμφωνείς με την αλεπού μου».

Καθώς αποκοιμήθηκε ο μικρός πρίγκιπας, τον σήκωσα στην αγκαλιά μου και ξαναπήρα το δρόμο. Ήμουν συγκινημένος. Ένιωθα σαν να κουβαλούσα έναν εύθραυστο θησαυρό. Ένιωθα μάλιστα πως δεν υπήρχε τίποτα πιο εύθραυστο πάνω στη Γη. Κοιτούσα στο φεγγαρόφωτο αυτό το χλομό μέτωπο, αυτά τα κλειστά μάτια, αυτές τις μπουκλες των μαλλιών που ανέμιζαν, κι έλεγα μέσα μου: Αυτό που βλέπω είναι μονάχα η φλούδα. Το πιο σπουδαίο είναι αόρατο...

Και καθώς ένα ελαφρό χαμόγελο φάνηκε στα χείλια του, ξανασκέφτηκα: Εκείνο που με συγκινεί τόσο πολύ σ' αυτό το μισοκοιμισμένο πριγκιπόπουλο είναι ότι μένει πιστό σ' ένα λουλούδι, είναι η εικόνα ενός τριαντάφυλλου που λαμπυρίζει μέσα του σαν το λυχνάρι, ακόμα κι όταν κοιμάται... Και τον φανταζόμουν ακόμα πιο εύθραυστο. Τα λυχνάρια χρειάζονται προστασία: Ένα φύσηματάκι κι έσβησαν...

Και έτσι περπατώντας, ανακάλυψα προς τα ξημερώματα το πηγάδι.

25

Ο κόσμος» είπε ο μικρός πρίγκιπας, «χώνεται μες στα τρένα, μα πια δεν ξέρει τι ζητάει. Παραδέρνει λοιπόν και τριγυρνά...»

Και πρόσθεσε:

«Δεν αξίζει τον κόπο...»

Το πηγάδι που είχαμε βρει δεν έμοιαζε με τα πηγάδια της Σαχάρας. Τα πηγάδια της Σαχάρας είναι απλές τρύπες, σκαμμένες στην άμμο. Αυτό εδώ θύμιζε πηγάδι χωριάτικο. Χωριό όμως εκεί γύρω δεν υπήρχε κι εγώ νόμιζα πως ονειρευόμουν.

«Παράξενο» είπα στο μικρό πρίγκιπα, «όλα είναι έτοιμα: το μαγκάνι, ο κουβάς, το σκοινί...»

Γέλασε, έπιασε το σκοινί και γύρισε το μαγκάνι. Και το μαγκάνι στέναξε, σαν σκουριασμένος ανεμοδείκτης που τον φυσάει ύστερα από πολύ καιρό πάλι ο αέρας.

«Ακούς;» είπε ο μικρός πρίγκιπας «ξυπνάμε το πηγάδι κι αυτό τραγουδάει...»

Δεν ήθελα να κάνει τον κόπο.

«Άσε με εμένα» του είπα, «είναι πολύ βαρύ για σένα».

Ανέβασα σιγά σιγά τον κουβά ως την άκρη του πηγαδιού. Τον στερέωσα καλά. Στ' αυτιά μου γυρνούσε ακόμα το μαγκάνι τραγουδώντας και, μέσα στο νερό που

ακόμα έτρεμε, είδα να τρεμοπαίζει ο ήλιος.

«Πόσο θέλω να πιω απ' αυτό το νερό» είπε ο μικρός πρίγκιπας, «δώσ' μου να πιω...»

Κατάλαβα τι γυρεύει!

Σήκωσα τον κουβά μέχρι τα χείλια του. Ήπια με τα μάτια κλειστά. Ήταν πραγματική απόλαυση. Αυτό το νερό ήταν κάτι περισσότερο κι από τροφή. Είχε γεννηθεί απ' την πορεία κάτω απ' τα αστέρια, απ' το τραγούδι του μαγκανοπήγαδου, από τον κόπο των χεριών μου. Έδινε χαρά στην καρδιά, σαν ένα δώρο. Όταν ήμουν μικρός, το φως του χριστουγεννιάτικου δέντρου, η μουσική της λειτουργίας τα μεσάνυχτα, τα γλυκά χαμόγελα, αντανακλούσαν όλα τη λάμψη του χριστουγεννιάτικου δώρου που έπαιρνα.

«Οι άνθρωποι του τόπου σου» είπε ο μικρός πρίγκιπας, «καλλιεργούν πέντε χιλιάδες τριαντάφυλλα μέσα στον ίδιο κήπο... και δε βρίσκουν αυτό που ψάχνουν».

«Δεν το βρίσκουν» απάντησα...

«Κι όμως, αυτό που ζητούν θα μπορούσε να βρεθεί μέσα σ' ένα μονάχα τριαντάφυλλο ή σε λίγο νεράκι...»

«Ασφαλώς» απάντησα.

Κι ο μικρός πρίγκιπας πρόσθεσε:

«Όμως τα μάτια είναι τυφλά. Πρέπει να ψάχνεις με την καρδιά».

Είχα πιει. Ανέπνεα καλά. Η άμμος τα ξημερώματα παίρνει ένα χρώμα μελί. Ήμουν ευτυχισμένος κι απ' αυτό το μελί χρώμα. Γιατί θα έπρεπε τάχα να στενοχωρηθώ...

«Πρέπει να κρατήσεις την υπόσχεση σου» μου είπε σιγανά ο μικρός πρίγκιπας, που είχε καθίσει στο πλάι μου.

«Ποια υπόσχεση;»

«Ξέρεις... ένα φίμωτρο για το αρνάκι μου... είμαι υπεύθυνος για κείνο το λουλούδι!»

Έβγαλα απ' την τσέπη μου τα σκιτσάκια μου. Ο μικρός πρίγκιπας τα είδε και είπε γελώντας:

«Τα μπαομπάμπ σου μοιάζουν λιγάκι με λάχανα...»

«Α!»

Κι εγώ που ήμουνά τόσο περήφανος για τα μπαομπάμπ μου!

«Η αλεπού σου... τα αυτιά της... μοιάζουν κάπως με κέρατα... και είναι πολύ μεγάλα!»

Και γέλασε πάλι.

«Είσαι άδικος, φιλαράκο μου. Εγώ δεν ήξερα να ζωγραφίζω παρά μονάχα βόες, απέξω κι από μέσα».

«Ου, μη σε νοιάζει» είπε, «τα παιδιά ξέρουν».

Σκιτσάρισα λοιπόν κι εγώ ένα φίμωτρο. Ένιουσα ένα σφίξιμο στην καρδιά καθώς του το 'δυνα.

«Σαν να 'χεις βάλει κάτι στο μυαλό σου και δεν ξέρω...»

Μα δε μου απάντησε. Είπε μονάχα:

«Ξέρεις, από τότε που έπεσα στη Γη... αύριο κλείνει χρόνος...»

Σώπασε λίγο, ύστερα ξανάπε:

«Έπεσα κάπου εδώ κοντά...»

Και κοκκίνισε.

Και πάλι, χωρίς να καταλάβω το γιατί, ένιωσα μια παράξενη θλίψη. Μου ήρθε ωστόσο και τον ρώτησα:

«Δηλαδή δεν ήταν τυχαίο που όταν σε γνώρισα εκείνο το πρωί, εδώ και οχτώ μέρες, περπατούσες πέρα δώθε, ολομόναχος, χίλια μίλια μακριά από το κοντινότερο κατοικημένο μέρος; Ξαναγυρνούσες στο σημείο που είχες πέσει;»

Ο μικρός πρίγκιπας κοκκίνισε κι άλλο.

Και πρόσθεσα διστακτικά:

«Ίσως επειδή πλησιάζει η επέτειος;...»

Ο μικρός πρίγκιπας ξανακοκκίνισε. Δεν απαντούσε ποτέ σ' ερωτήσεις, αλλά, όταν κανείς κοκκινίζει, θα πει πως λέει "ναι", έτσι δεν είναι;

«Αχ!» του είπα, «φοβάμαι!»

Αλλά μου απάντησε:

«Τώρα πρέπει να δουλέψεις. Πρέπει να ξαναπάς στη μηχανή σου. Σε περιμένω εδώ. Έλα πάλι αύριο βράδυ...»

Όμως αυτό δε με καθησύχασε. Θυμόμουν την αλεπού. Κινδυνεύεις να κλάψεις λιγάκι όταν αφήνεσαι να σε εξημερώσουν...

26

Π λάι στο πηγάδι, υπήρχαν τα ερείπια ενός παλιού πέτρινου τοίχου. Γυρίζοντας από τη δουλειά μου, το άλλο βράδυ, είδα από μακριά το μικρό μου πρίγκιπα να κάθεσαι εκεί πάνω, με κρεμασμέ'να τα πόδια. Και τον άκουσα που μιλούσε:

«Μα δε θυμάσαι;» έλεγε. «Δεν είναι ακριβώς εδώ!»

Κάποια άλλη φωνή θα πρέπει ασφαλώς να του απάντησε, γιατί ξανάπε:

«Ναι! ναι! Είναι η ίδια μέρα αλλά δεν είναι ακριβώς το ίδιο μέρος...»

Συνέχισα το δρόμο μου προς τον τοίχο, χωρίς να βλέπω ούτε ν' ακούω κανέναν άλλο. Κι όμως, ο μικρός πρίγκιπας απάντησε:

«Και βέβαια. Θα δεις πού αρχίζουν τα ίχνη μου στην άμμο. Και να με περιμένεις. Θα είμαι εκεί απόψε».

Είχα φτάσει στα είκοσι μέτρα από τον τοίχο και εξακολουθούσα να μη βλέπω τίποτα. Μετά από λίγη σιωπή, ο μικρός πρίγκιπας ξανάπε:

«Είναι καλό το δηλητήριο σου; Είναι σίγουρο πως δε θα με κάνεις να πονέσω πολύ;»

Σταμάτησα μ' ένα σφίξιμο στην καρδιά, εξακολουθώντας να μην καταλαβαίνω.

«Και τώρα φεύγα» είπε, «θέλω να κατέβω!»

Τότε χαμήλωσα κι εγώ το βλέμμα μου στη βάση του τοίχου και αναπήδησα! Ήταν εκεί, στραμμένο προς το μικρό πρίγκιπα, ένα από κείνα τα κίτρινα φίδια που σε ξαποστέλνουν στο λεπτό. Άρχισα να τρέχω προς τα εκεί, ψάχνοντας στην τσέπη για το πιστόλι μου αλλά, με το θόρυβο που έκανα, το φίδι γλίστρησε απαλά στην άμμο, σαν να 'τανε από νερό και, χωρίς να πολυβιάζεται, χάθηκε ανάμεσα στις πέτρες, μ' έναν ελαφρό μεταλλικό ήχο.

Έφτασα στον τοίχο ίσα ίσα προφταίνοντας να πιάσω στην αγκαλιά μου το μικρό μου πρίγκιπα, που ήταν κάτωσπρος σαν το χιόνι.

«Τι είναι πάλι αυτό; Τώρα μιλάς με φίδια;»

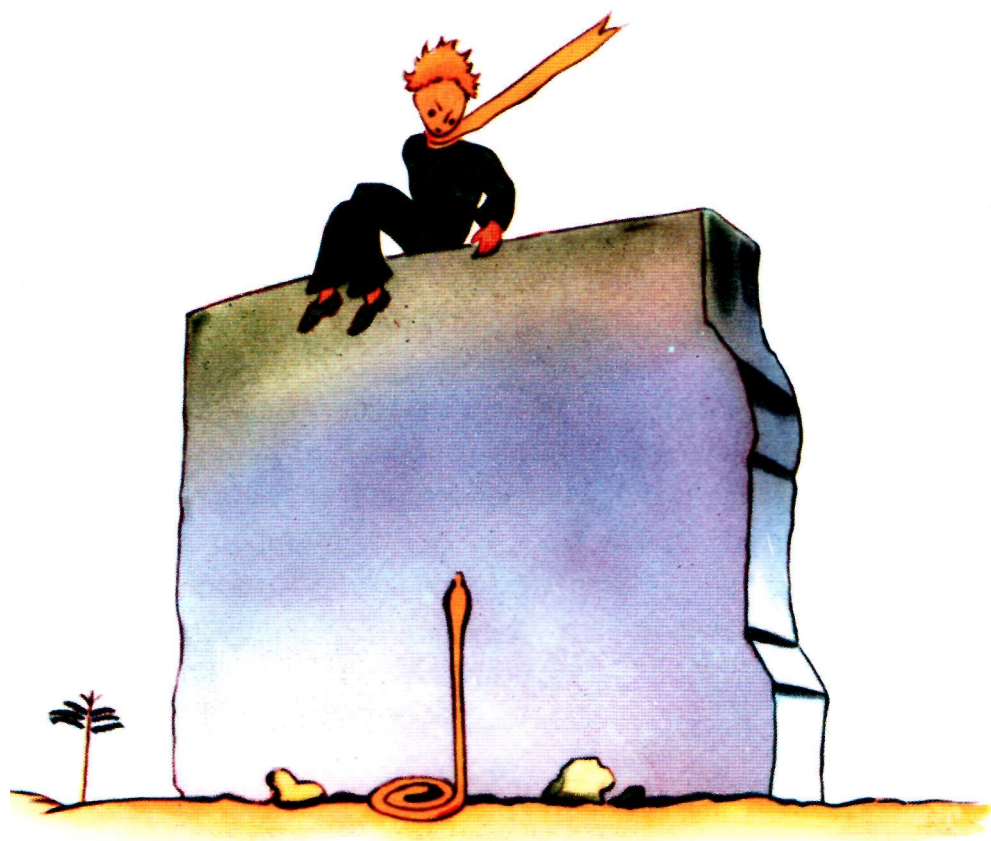
Του ξετύλιξα το χρυσαφί του κασκόλ, που δεν το αποχωριζόταν ποτέ. Του έβρεξα το κεφάλι και του 'δωσα να πιει νερό. Και τώρα πια δεν τολμούσα να τον ρωτήσω τίποτα. Με κοίταξε σοβαρά και τύλιξε τα χέρια του στο λαιμό μου. Ένιωθα την καρδιά του να χτυπά σαν του πουλιού που πεθαίνει πυροβολημένο. Μου είπε:

«Είμαι ευχαριστημένος που βρήκες αυτό που έλειπε από τη μηχανή σου. Έτσι θα μπορέσεις να γυρίσεις στον τόπο σου...»

«Πώς το ξέρεις;»

Ερχόμουν ίσα ίσα να του ανακοίνωσω ότι, εντελώς ανέλπιστα, είχα καταφέρει να την επισκευάσω!

Δεν απάντησε σ' αυτό που τον ρώτησα, αλλά πρόσθεσε:

«Κι εγώ γυρίζω σήμερα στον τόπο μου...»

Ύστερα, μελαγχολικά:

«Είναι πολύ πιο μακριά... πολύ πιο δύσκολο...»

Ένιωθα καθαρά ότι συνέβαινε κάτι πολύ ασυνήθιστο. Τον έσφιγγα στην αγκαλιά μου σαν μικρό παιδί, και όμως είχα την αίσθηση ότι γλιστρούσε προς τα κάτω, σε μιαν άβυσσο, χωρίς να μπορώ να κάνω τίποτα για να τον συγκρατήσω...

Το βλέμμα του ήταν σοβαρό, χαμένο μακριά.

«Έχω το αρνάκι σου. Έχω και το κουτί για το αρνάκι, Και το φίμωτρο...»

Και χαμογέλασε μελαγχολικά.

Περίμενα αρκετή ώρα. Τον ένιωθα σιγά σιγά που ξεσταινόταν.

«Μικρό μου, είχες φοβηθεί...»

Και βέβαια είχε φοβηθεί! Γέλασε όμως σιγανά.

«Απόψε θα φοβηθώ περισσότερο...»

Ένιωσα πάλι να με παγώνει η αίσθηση από κάτι οριστικά χαμένο. Και κατάλαβα ότι δεν άντεχα στην ιδέα πως δε θα ξανάκουγα το γέλιο του. Ήταν για μένα μια πηγή μέσα στην έρημο.

«Μικρό μου, θέλω να ξανακούσω το γέλιο σου...»

Αλλά μου είπε:

«Απόψε κλείνει ένας χρόνος. Το αστέρι μου θα βρεθεί ακριβώς πάνω απ' το μέρος που είχα πέσει πέρυσι...»

«Μικρό μου, δηλαδή δεν ήταν ένα άσχημο όνειρο όλη αυτή η ιστορία με το φίδι, το ραντεβού, το αστέρι...»

Όμως δεν απάντησε σ' αυτό που τον ρώτησα.

Μου είπε:

«Το πιο σπουδαίο δεν το βλέπουμε...»

«Ασφαλώς...»

«Είναι όπως με το νερό. Κείνο που μου 'δωσες να πιω ήταν γλυκό σαν μουσική, έτσι όπως έβγαινε απ' το μαγκανοπήγαδο... θυμάσαι... ήταν τόσο ωραίο...»

«Ασφαλώς...»

«Θα κοιτάξεις τη νύχτα τα αστέρια. Το δικό μου είναι πολύ μικρό και δεν μπορώ να σου δείξω πού βρίσκεται. Καλύτερα ε'τσι. Γιατί το αστε'ρι μου θα είναι για σένα ένα από τ' αστέ'ρια. Έτσι θα σ' αρέσει να κοιτάξεις όλα τ' αστέρια... Θα είναι όλα φίλοι σου. Αλλωστε, θα σου κάνω κι ένα δοόρο...»

Γέλασε πάλι.

«Αχ, μικρό μου, μικρό μου, μ' αρέσει ν' ακούσο το γέλιο σου!»

«Αυτό ακριβός θα είναι το δώρο μου... θα είναι όπως το νερό...»

«Τι θέλεις να πεις;»

«Τ' αστέρια δεν είναι ίδια για όλους τους ανθρώπους. Γι' αυτούς που ταξιδεύουν, τ' αστέρια είναι οδηγοί. Γι' άλλους δεν είναι παρά μόνο φωτάκια. Γι' άλλους, για τους σοφούς, είναι προβλήματα. Για κείνο τον επιχειρηματία, ήταν χρυσάφι. Μα όλα τ' αστέρια είναι σιωπηλά. Εσύ θα έχεις αστέρια που δεν τα 'χει κανείς...»

«Τι θέλεις να πεις;»

«Όταν θα κοιτάξεις τον ουρανό, τη νύχτα, κι αφού θα ζω σ' ένα απ' αυτά, και θα γελώ σ' ένα απ' αυτά, για σένα τότε θα 'ναι σαν να γελούν όλα τ' αστέρια. Εσύ θα 'χεις αστέρια που θα ξέρουν να γελούν!»

Και ξαναγέλασε.

«Και όταν πια θα σου περάσει η στενοχώρια (πάντα παρηγοριόμαστε), θα είσαι ευχαριστημένος που με γνώρισες. Θα είσαι πάντα φίλος μου. Θα έχεις πάντα διάθεση να γελάσεις μαζί μου. Και θ' ανοίγεις πότε πότε το παράθυρο, έτσι, για γούστο... Και οι φίλοι σου θα παραξενεύονται που θα σε βλέπουν να γελάς κοιτάζοντας τον ουρανό. Κι εσύ τότε θα λες: "Ναι, τ' αστέρια με κάνουν πάντα να γελώ". Και θα σε παίρνουν για τρελό. Θα σου 'χω παίξει άσχημο παιχνίδι...»

Και γέλασε ξανά.

«Θα είναι σαν να σου 'χα δώσει, αντί γι' αστέρια, ένα σωρό κουδουνάκια που ξέρουν να γελούν...»

Και ξαναγέλασε. Μετά, έγινε πάλι σοβαρός:

«Απόψε... ξέρεις... μην έρθεις».

«Δε θα σ' αφήσω».

«Θα μοιάζει σαν να πονάω... θα μοιάζει λίγο πως πεθαίνω. Κάπως έτσι είναι. Μην έρθεις όμως να δεις, δεν αξίζει τον κόπο...»

«Δε θα σ' αφήσω».

Ήταν όμως ανήσυχος.

«Αυτό σ' το λέω... γιατί είναι και το φίδι. Δεν πρέπει να σε δαγκώσει... Τα φίδια είναι κακά. Μπορεί να δαγκώσουν έτσι, για το κέφι τους...»

«Δε θα σ' αφήσω».

Κάτι όμως τον καθησύχασε.

«Η αλήθεια είναι ότι δεν τους απομένει δηλητήριο για να ξαναδαγκώσουν...»

Εκείνη τη νύχτα δεν τον είδα όταν ξεκίνησε. Το είχε σκάσει αθόρυβα. Όταν τον πρόφτασα, βάδιζε αποφασισμένος, με γρήγορο βήμα. Μου είπε μόνο:

«Α, εδώ είσαι!»

Και μ' έπιασε απ' το χέρι. Μα κάτι ακόμα τον έτρωγε:
«Δεν έκανες καλά που ήρθες. Θα υποφέρεις. Θα μοιάζει πως πεθαίνω, μα δε θα 'ναι αλήθεια...»

Δε μιλούσα.

«Καταλαβαίνεις. Είναι πολύ μακριά. Δεν μπορώ να πάρω μαζί μου αυτό το σώμα. Είναι πολύ βαρύ».

Δε μιλούσα.

«Μα θα 'ναι σαν μια πεταμένη, άδεια φλούδα. Οι φλούδες δε σε κάνουν να στενοχωριέσαι...»

Δε μιλούσα.

Έχανε κάπως το θάρρος του. Έκανε όμως μια προσπάθεια ακόμα:

«Θα είναι όμορφα, ξέρεις. Κι εγώ θα κοιτάζω τ' αστέρια. Όλα τ' αστέρια θα 'ναι πηγάδια με σκουριασμένο μαγκάνι. Όλα τ' αστέρια θα μου δίνουνε να πιω...»

Δε μιλούσα.

«Θα έχει πολύ γούστο! Εσύ θα έχεις πεντακόσια εκατομμύρια κουδουνάκια κι εγώ θα έχω πεντακόσια εκατομμύρια πηγές...»

Έπαψε να μιλάει κι αυτός, επειδή έκλαιγε...

«Είναι εκεί. Άσε με να προχωρήσω μόνος μου».

Και κάθισε γιατί φοβόταν.

Είπε ακόμα:

«Ξέρεις... το λουλούδι μου... έχω την ευθύνη του! Και είναι τόσο αδύναμο! Τόσο αθώο. Έχει κάτι τόσα δα αγκαθάκια για να το προστατεύουν απ' τον κόσμο...

Κάθισα κι εγώ γιατί δε με κρατούσαν άλλο τα πόδια μου.

Είπε:

«Κοίτα... Αυτό ήταν όλο...»

Δίστασε λίγο ακόμα και μετά σηκώθηκε. Έκανε ένα βήμα. Εγώ δεν μπορούσα να κουνηθώ.

Φάνηκε μόνο μια κιτρινωπή αστραπή κοντά στη φτε'ρνα του. Έμεινε μια στιγμή ακίνητος. Δε φώναξε. Έπεσε αργά αργά όπως πέφτει το δέντρο. Δεν ακούστηκε καν θόρυβος καθώς έπεφτε στην άμμο.

27

Π έρασαν, βέβαια, από τότε κιόλας έξι χρόνια. Είναι η πρώτη φορά που λέω την ιστορία αυτή. Οι συνάδελφοι μου χάρηκαν που με ξανάβλεπαν ζωντανό. Ήμουν θλιμμένος αλλά τους έλεγα: Είναι απ' την κούραση...

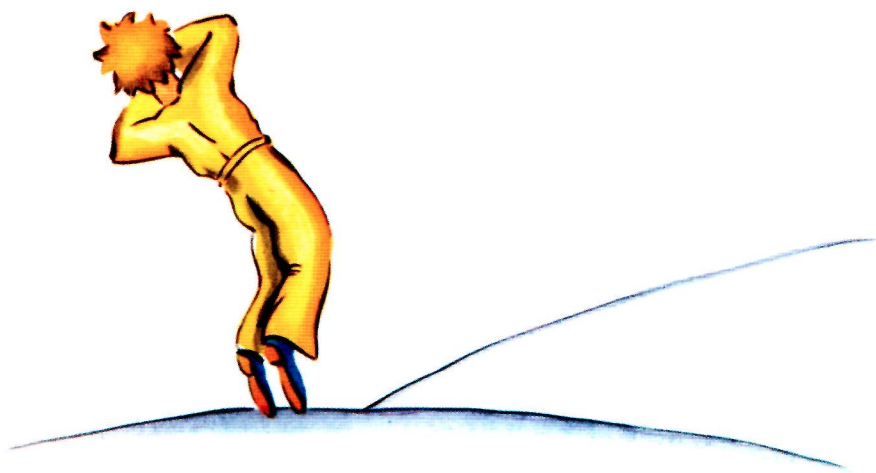
Τώρα έχω κάπως παρηγορηθεί. Θέλω να πω, όχι εντελώς. Μα είμαι σίγουρος πως ξαναγύρισε στον πλανήτη του, γιατί, όταν ξημέρωσε, δε βρήκα το σώμα του. Δεν ήταν δα και τόσο βαρύ... Και μ' αρέσει τη νύχτα ν' ακούω τα αστέρια. Είναι σαν πεντακόσια εκατομμύρια κουδουνάκια...

Να όμως που συμβαίνει κάτι παράξενο.

Στο φίμωτρο που του 'χα σχεδιάσει, ξέχασα να προσθέσω το λουρί! Δε θα κατάφερνε ποτέ να το δέσει στο αρνάκι. Αναρωτιέμαι λοιπόν: Τι να 'χει γίνει τάχα στον πλανήτη του; Μήπως το αρνάκι έφαγε το λουλούδι;

Άλλες φορές πάλι σκέφτομαι: Αποκλείεται! Ο μικρός πρίγκιπας κλείνει κάθε βράδυ το λουλούδι του στη γυάλα και προσέχει το αρνάκι του... Τότε είμαι ευχαριστημένος. Κι όλα τα αστέρια σιγογελούν.

Άλλοτε πάλι λέω: Είναι κανείς καμιά φορά αφηρημένος, κι αυτό φτάνει! Έτσι και ξέχασε ένα βράδυ τη γυά-

λα, ή αν βγήκε χωρίς θόρυβο το αρνάκι... Τότε όλα τα κουδουνάκια αλλάζουν και γίνονται δάκρυα!...

Αυτό είναι ένα άλυτο μυστήριο. Και για σας, που αγαπήσατε το μικρό πρίγκιπα, μα και για μένα, τίποτα πια δεν είναι ίδιο μες στο σύμπαν, αν κάπου, ποιος ξέρει που, κάποιο αρνάκι που δεν ξέρουμε, έφαγε ή όχι ένα τριαντάφυλλο...

Κοιτάξτε τον ουρανό. Αναρωτηθείτε: Το έφαγε άραγε ή όχι εκείνο το αρνάκι το λουλούδι; Και τότε θα δείτε πως αλλάζουν όλα...

Και κανένας μεγάλος δε θα καταλάβει ποτέ πόσο μεγάλη σημασία έχει αυτό!

Αυτό είναι για μένα το πιο όμορφο και το πιο μελαγχολικό τοπίο του κόσμου. Είναι το ίδιο τοπίο που υπάρχει και στην προηγούμενη σελίδα, αλλά το ξαναζωγράφισα για να σας το δείξω. Εδώ ακριβώς πρωτοφάνηκε ο μικρός πρίγκιπας, και από δω χάθηκε. Κοιτάξτε προσεχτικά το τοπίο αυτό, για να 'στε σίγουροι πως θα το αναγνωρίσετε, αν ταξιδέψετε καμιά φορά στην έρημο της Αφρικής. Κι αν τύχει και περάσετε από κει, να μη βιαστείτε, σας θερμοπαρακαλώ, σταθείτε λίγο κάτω ακριβώς από το αστέρι! Αν έρθει τότε ένα παιδί προς το μέρος σας, αν γελάει, αν τα μαλλιά του είναι χρυσαφένια, αν δεν απαντά όταν το ρωτάτε, θα μαντέψετε ακριβώς ποιος θα 'ναι. Ε, τότε, κάντε μου τη χάρη! Μη μ' αφήσετε άλλο στη θλίψη μου: Γράψτε μου γρήγορα πως ξαναγύρισε...

